

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

ЕВРОПСКЕ НОВОСТИ

ЕЛЕКТРОНСКИ БИЛТЕН

БРОЈ

2021

ЈУЛ
АВГУСТ
СЕПТЕМБАР

Шведска
Sverige

Издавач:

Стална конференција градова и општина,
Македонска 22/VIII, Београд

За издавача:

Ђорђе Станичић,
генерални секретар СКГО

Уредник:

Александра Вукмировић

Редакција:

Слободан Миливојевић,
Милош Обрадовић

ISSN (Online) 2737-9760

Овај билтен припремљен је у оквиру програма „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ – друга фаза“, који финансира Влада Шведске. Садржај билтена је искључива одговорност СКГО.

Шведска
Sverige

ПРЕДГОВОР

Европске новости су електронски билтен који за вас припрема Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије (СКГО). Билтен садржи информације и актуелности на пољу европских интеграција, вести о раду европских институција и организација, информације о процесу приступних преговора Републике Србије и Европске уније (ЕУ), европским фондовима и програмима, отворене позиве који су доступни локалним самоуправама у Србији, примере добре праксе у примени европских прописа из наших и европских градова и општина и активностима СКГО.

Жеља нам је да се наше локалне заједнице боље упознају са оним темама у процесу приступања ЕУ које су релевантне за локалну самоуправу, како би се ефикасније припремиле за промене које ће донети чланство наше земље у ЕУ. Надамо се да ће овај билтен допринети квалитету порука о процесу европских интеграција које представници локалних самоуправа свакодневно преносе грађанима Србије.

У ШЕСТОМ БРОЈУ ПРОЧИТАЈТЕ:

- ★ *О томе шта је поручила председница Европске комисије у Годишњем говору о стању Уније*
- ★ *О новој Уредби о ИПА III која је ступила на снагу*
- ★ *О шестом Дану проширења у организацији Европског комитета региона*
- ★ *О активностима градова и општина Србије на обележавању овогодишње Европске недеље мобилности*

СТАВ АУТОРА.....	5
РАЗВОЈ ГРАДОВА И ОПШТИНА У СКЛАДУ СА ЕВРОПСКИМ КОНЦЕПТОМ ОДРЖИВЕ УРБАНЕ МОБИЛНОСТИ	5
ВЕСТИ ИЗ БРИСЕЛА	9
ГОДИШЊЕ ОБРАЂАЊЕ ПРЕДСЕДНИЦЕ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ ФОН ДЕР ЛАЈЕН О СТАЊУ УНИЈЕ.....	9
ИПА III ОДОБРЕНА У ЕВРОПСКИМ ИНСТИТУЦИЈАМА.....	11
ОБЈАВЉЕН ДРУГИ ИЗВЕШТАЈ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ О ВЛАДАВИНИ ПРАВА У ДРЖАВАМА ЧЛАНИЦАМА.....	12
КОНФЕРЕНЦИЈА О БУДУЋНОСТИ ЕВРОПЕ.....	13
САВЕЗ ЗА КОХЕЗИЈУ ПОЗИВА НА УДРУЖИВАЊЕ СНАГА И ЗАДРЖАВАЊЕ КОХЕЗИОНЕ ПОЛИТИКЕ МЕЂУ ГЛАВНИМ ПРИОРИТЕТИМА ЕУ.....	15
НОВО ИСТРАЖИВАЊЕ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ УКАЗУЈЕ НА ПОВРАТАК ОПТИМИЗМА КОД ГРАЂАНА.....	17
КОМИТЕТ РЕГИОНА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ.....	18
РЕАКЦИЈА ЕВРОПСКОГ КОМИТЕТА РЕГИОНА НА ГОДИШЊИ ГОВОР ПРЕДСЕДНИЦЕ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ.....	18
САВЕТ ЕВРОПСКИХ ОПШТИНА И РЕГИОНА.....	19
4. ГОДИШЊЕ ОКУПЉАЊЕ САВЕТА ЕВРОПСКИХ ОПШТИНА И РЕГИОНА – SEMR.....	19
УПРАВЉАЊЕ И ГРАЂАНСТВО – ХОРИЗОНТ Европа/HORIZON Europe.....	21
КОНГРЕС ЛОКАЛНИХ И РЕГИОНАЛНИХ ВЛАСТИ САВЕТА ЕВРОПЕ	23
ЛОКАЛНА И РЕГИОНАЛНА ДЕМОКРАТИЈА У ОКВИРУ ОБЕЛЕЖАВАЊА МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ДЕМОКРАТИЈЕ.....	23
САСТАНАК КОМИТЕТА ЗА МОНИТОРИНГ	24
СРБИЈА И ЕВРОПСКА УНИЈА	25
ПРЕДСЕДНИЦА ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ ПОСЕТИЛА СРБИЈУ	25
ПРЕДСТАВЉЕН НОВИ АМБАСАДОР ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ У СРБИЈИ ЕМАНУЕЛ ЖИОФРЕ	26
ФОРМИРАН ТИМ ЗА КОНФЕРЕНЦИЈУ О БУДУЋНОСТИ ЕВРОПЕ	27
ЧЛАНСТВО У ЕУ ПОДРЖАВА 57 ОДСТО ГРАЂАНА	29
ФОНДОВИ И ПРОГРАМИ ЕУ	30
О РЕЗУЛТАТИМА ИПА II – КОНФЕРЕНЦИЈА „СРБИЈА И ЕУ: ПОДРШКА РАЗВОЈУ И ПРЕГОВОРИМА О ЧЛАНСТВУ, ШТА НАМ ЈЕ ДОНЕЛА ИПА II“.....	30
ПРИПРЕМЕ ЗА ИПА III.....	31
ЕВРОПСКА УНИЈА ОБЕЗБЕДИЛА ЈОШ 10,2 МИЛИОНА ЕВРА ЗА СОЦИЈАЛНО СТАНОВАЊЕ И ИНКЛУЗИЈУ У СРБИЈИ.....	32
ПРОЈЕКАТ „ЕУ ЗА СРБИЈУ ОТПОРНУ НА КАТАСТРОФЕ“ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ГОРСКЕ СЛУЖБЕ СПАСАВАЊА	33
ЕУ ДОНИРАЛА СРБИЈИ ВОЗИЛА ЗА ПРЕВОЗ ВАКЦИНА И МЕДИЦИНСКОГ ОСОБЉА.....	34
ПРОСЛАВА ДАНА ЕВРОПСКЕ ТЕРИТОРИЈАЛНЕ САРАДЊЕ – ИНТЕРРЕГ ИПА ПРОГРАМ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ МАЂАРСКА – СРБИЈА.....	35
ВЕСТИ СА ЛОКАЛА	36
ВЕСТИ ИЗ ЕУ ОПШТИНА	36
ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ МОБИЛНОСТИ У ЕВРОПСКИМ ОПШТИНАМА	36
ПРОМОЦИЈА ЗДРАВИХ СТИЛОВА ЖИВОТА У ОКВИРУ ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ СПОРТА У ГРАДУ КЛУЖ – НАПОКА	38
ВЕСТИ ИЗ ОПШТИНА СРБИЈЕ.....	39
АКЦИЈА ЧИШЋЕЊА СА ГРАЂАНИМА У СВРЉИГУ У ОКВИРУ ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ЛОКАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ.....	39
ОДРЖАН ДЕЧИЈИ ФЕСТИВАЛ У СВРЉИГУ ПОСВЕЋЕН ЕВРОПСКОЈ НЕДЕЉИ ЛОКАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ.....	40
АКТИВНОСТИ ГРАДОВА И ОПШТИНА СРБИЈЕ НА ОБЕЛЕЖАВАЊУ ОВОГОДИШЊЕ ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ МОБИЛНОСТИ.....	41
КРУШЕВАЦ ДОБИО ПОДСТИЦАЈНА СРЕДСТВА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ УРБАНЕ МОБИЛНОСТИ.....	44
УРУЧЕНЕ НАГРАДЕ ПОБЕДНИЦИМА КОНКУРСА ГРАДА БЕОГРАДА И ОТВОРЕНА ИЗЛОЖБА „ОДРЖИВА МОБИЛНОСТ ЗА ЗДРАВИЈИ ЖИВОТ“	45
ОДРЖАНИ ДАНИ ЕВРОПСКЕ БАШТИНЕ У БАЧУ	47
ВЕСТИ ИЗ СКГО	49
СТАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА ГРАДОВА И ОПШТИНА НА ШЕСТОМ ДАНУ ПРОШИРЕЊА КОМИТЕТА РЕГИОНА ЕУ	49
УСПЕШНО ЗАВРШЕН ПРОГРАМ EXCHANGE 5.....	52
ПОТПИСАНИ МЕМОРАНДУМИ О САРАДЊИ СА ОПШТИНАМА БАЧ, СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ И ИРИГ НА ПРОЈЕКТУ BeCuITOUR	54
ОБУКАМА У ЛОКАЛНИМ САМОУПРАВАМА ДО БОЉИХ УСЛУГА.....	56
ОСНОВАНА МРЕЖА ЗАПОСЛЕНИХ НА ПОСЛОВИМА ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА	57
СКГО ПОДРЖАО БРЕНДИРАЊЕ ГРАДА ВАЉЕВА И КОНСТИТУИСАЊЕ ПОСЛОВНОГ САВЕТА.....	58
СПРОВЕДЕНА АКРЕДИТОВАНА ОБУКА О РОДНОЈ РАВНОПРАВНОСТИ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ	59
ОДРЖАНЕ РАДИОНИЦЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ ЗА ПОСЛОВИМА ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА У ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ.....	61
ОДРЖАНА РАДИОНИЦА „ЗАСТУПАЊЕ ИНТЕРЕСА ЛОКАЛНИХ И РЕГИОНАЛНИХ ВЛАСТИ НА ЕВРОПСКОМ НИВОУ“.....	63
ЕУ ПОЈМОВНИК.....	65
ЕВРОПСКИ САВЕТ	65
САВЕТ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ (САВЕТ МИНИСТАРА)	66
Шта ради Савет Европске уније?	66
ХРОНОЛОГИЈА.....	67
ЕВРОПСКО ЈЕДИНСТВЕНО/УНУТРАШЊЕ ТРЖИШТЕ/EUROPEAN SINGLE MARKET	67
ЕВРОПА У БРОЈЕВИМА	68
ЕВРОПСКИ РЕГИОНИ СА НАЈВЕЋИМ БРУТО ДОМАЋИМ ПРОИЗВОДОМ.....	68

СТАВ АУТОРА

РАЗВОЈ ГРАДОВА И ОПШТИНА У СКЛАДУ СА ЕВРОПСКИМ КОНЦЕПТОМ ОДРЖИВЕ УРБАНЕ МОБИЛНОСТИ

★ *Шта за градове и општине у Србији и њихове грађане значе европски стандарди у области одрживе урбане мобилности?*

Градови у Европи, а и код нас, су се у претходним деценијама развијали по принципима задовољења потреба возила, односно да садржаји у граду буду пре свега доступни аутомобилима. Стога данас имамо ситуацију да се број возила повећава, јављају се саобраћајне гужве, загађење ваздуха, бука, заузеће јавних површина паркираним аутомобилима, саобраћајне незгоде и сл., а све то утиче на квалитет живота у граду, јавно здравље, безбедност у саобраћају, трошкове и изглед градова. Са оваквим проблемима се сусрећу и већи и мањи градови. Имајући ове изазове у виду, европски градови су почели да примењују праксу тако да се одрживи видови саобраћаја (пешачење, вожња бицикла, јавни превоз) стављају испред коришћења приватног аутомобила. Из тог разлога развили су методологију за израду Планова одрживе урбане мобилности, са циљем да се развој градова усмери ка задовољењу потреба човека, пре свега као пешака, а затим и других видова саобраћаја. Фокус је на повећању квалитета живота у граду.

Јасмина Палуровић,
градоначелница Крушевца

Већина градова и општина у Србији спада у градове мале и средње величине, где већина путовања унутар територије локалне самоуправе представља кратке раздаљине које се најчешће могу прећи пешице. Стога овакав приступ, који на прво место ставља побољшање квалитета живота и фаворизовање одрживих видова саобраћаја ради задовољења потреба за кретањем грађана, одговара и нашим срединама.

Поред тога, треба имати у виду и уштеду времена и новца, јер је обично кретање одрживим видовима превоза (пешице, бициклом, јавним превозом) брже и јефтиније. Често се дешава да у нашим градовима дуже траје проналазак слободног паркинг места него сама вожња, а што за последицу понекад има и бесправно паркирање на јавним површинама. Треба имати у виду

да, с обзиром на величину наших градова, сама возња аутомобилом за свакодневне потребе не траје дуже од 15 – 30мин, што значи да остатак дана, а то је 23,5 х, возило мирује и заузима површину, која би се могла користити за друге намене, нпр. зеленило, паркове, игралишта што никад није вишак у нашим градовима. Неретка ситуација је да возач паркира на тротоару уз коришћење 4 жмигавца мислећи да за заустављање од пар минута неће сметати, а некима, попут особама са инвалидитетом или деци, та ситуација може бити непремостива или небезбедна за кретање.

Важан аспект је здравље и управо кретање немоторизованим видовима саобраћаја (пешице и бициклом) омогућава да свакодневно имамо умерену физичку активност, која позитивно утиче на наше и физичко и психичко стање.

Поред свега овога треба имати у виду да моторни саобраћај, с обзиром на старост возила и врсту погонског горива, има утицај на квалитет ваздуха и један је од главних емитера буке у урбанизм срединама, те окретање ка одрживим видовима кретања има позитиван утицај и на овај аспект.

Сви смо одговорни за поштовање и безбедност свих учесника у саобраћају, и зато треба да преиспитамо своје навике. И да не заборавимо да смо сви ми пешаци, јер свако путовање започиње и завршава се пешице. Такође треба обратити пажњу да немамо сви исте могућности у кретању и да приступачност и „дизајн за све“ треба да буде водилља уређења наших градова.

★ Крушевац је лидер у обележавању Европске недеље мобилности у Србији. Како сте то постигли и шта би сте саветовали градовима и општинама који тек желе да се укључе?

Међународна кампања ЕВРОПСКА НЕДЕЉА МОБИЛНОСТИ, која се већ две деценије обележава од 16 – 22. септембра, има за циљ промовисање одрживих видова превоза (пешачење, возња бицикла и јавни превоз) уместо коришћења приватних аутомобила за краће релације. Сведоци смо проблема загађења ваздуха, саобраћајних гужви, повећања трошкова горива, заузећа јавних површина, како зелених, тако и површина намењених пешацима од стране паркираних аутомобила. Ови проблеми се могу умањити и превазићи коришћењем одрживих видова превоза. Зато је потребно радити на унапређењу инфраструктуре за пешачење, возњу бицикла, али и јавни превоз, као и организовање промотивних кампања ради промовисања ових начина кретања. Сваке године манифестација има одређену тему и у складу са тим град припреми различите активности за све узрасте.

Град Крушевац се прикључио обележавању ове манифестације од самог почетка. Прво само кроз обележавање „Дана без аутомобила“, а од 2015. године у пуном обиму, тј. Испуњавање сва три критеријума за „златног учесника“, што подразумева промоцију трајних мера на унапређењу урбане мобилности реализованих у току године, организовање активности током свих 7 дана манифестације у складу са годишњом темом и обележавање „Дана без аутомобила“. До сада смо остварили велики успех и то за организацију Европске

Недеље Мобилности 2016 смо били у финалу, а за организовање манифестације 2019 смо добили награду Европске Комисије у конкуренцији већих градова у Европи. Ово је врло значајно за град, али и за Србију. Ове године смо од Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре добили националну награду за унапређење стања одрживе урбане мобилности.

Успех није дошао преко ноћи. За то је заслужан тим Градске управе и бројни сарадници на локалном нивоу из приватног и јавног сектора, који сваке године помажу у реализацији активности током манифестације. Водило се рачуна да активности буду прилагођене грађанима свих узраста. Нарочито је интересантна градска бицикличка вожња, којој се прикључи више стотина бициклиста од оних најмлађих суграђана до старијих. Такође спортске активности у центру града привуку велики број учесника и допринесу да јавни простор изгледа другачије.

Европска Недеља Мобилности је и прилика да се испробају нека нова решења у простору. Тако смо на пример први пут 2015. године привремено затворили главну улицу у центру града за моторни саобраћај сваког дана у вечерњем термину током свих седам дана манифестације. На овај начин се могло видети како исти простор функционише као пешачка зона и које су предности и недостаци. На основу позитивних реакција грађана, ову меру смо сваке следеће године продужавали, те је 2019. године овакав режим саобраћаја важио од средине априла до средине октобра. Тада смо и спровели анкету међу грађанима „Како замишљају центар града 2021. године“, када се обележава 650 година од оснивања града. Након тога је спроведен конкурс за саобраћајно-архитектонско решење реконструкције центра града и урађена техничка документација. Радови су почели 2020. године и завршени 2021. године уочи прославе јубилеја града.

Сада у центру града имамо проширење пешачке зоне, шире тротоаре са тактилним стазама и упуштеним ивичњацима на пешачким прелазима, бицикличке стазе и траке уместо уличног паркирања, ново зеленило и све укупно нов изглед трга. Тако да можемо да кажемо да је организовање манифестације током претходних година утицало и на перцепцију уређења града, тј. да се више пажње обраћа на уређење пешачке и бицикличке инфраструктуре.

★ **Како сте креирали план одрживе урбане мобилности и шта он подразумева?**

Град Крушевац је први град у Србији који је урадио и усвојио План одрживе урбане мобилности (ПОУМ) још 2017. године и који је доступан на нашем сајту. У израду овог документа били су укључени поред различитих одељења градске управе и представници јавних институција, приватног сектора и удружења грађана. Водило се рачуна да све заинтересоване стране буду укључене и да се анализирају сви видови превоза.

Визија ПОУМ-а Града Крушевца је да: „Град буде доступан свима, без обзира на старост, пол, приходе, физичке и менталне способности“, да се повећа безбедност у саобраћају и смањи негативан утицај на животну средину. Тако је и

креиран циљ „80:20”, тј. да до 2030. године одрживи видови саобраћаја буду заступљени са 80%, а приватни аутомобили 20% у укупној видовној расподели.

Да би се остварила визија и циљеви, креирани су акциони планови са мерама, за сваки вид превоза. Поред инфраструктурних мера, акциони планови садрже и део који се тиче кампања и подизања свести у овој области.

★ Да ли и на који начин град Крушевац дели искуство и знање у овој области са градовима Србије и региона?

Град Крушевац радо учествује на конференцијама и догађајима на тему одрживе урбане мобилности како у земљи тако и у иностранству. Члан је мрежа које окупљају градове и институције које се баве овом облашћу, попут ЦиВиТАС и ЦИВИНЕТ мреже Словенија, Хрватска, Југоисточна Европа, на чијим догађајима радо презентује досадашња искуства, а 2018. године смо били и домаћини једног регионалног скупа на ову тему.

Такође радо учествујемо на догађајима које организује СКГО у циљу промовисања одрживе мобилности, као и на конференцијама са темом безбедности у саобраћају која је уско везана са овом темом.

★ У којој мери национални ниво препознаје напоре града Крушевца у унапређењу одрживе урбане мобилности?

Ове године је Министратво грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре по први пут додељивало националну награду за локалне самоуправе које су у претходних годину дана постигле значајне резултате на унапређењу стања одрживе урбане мобилности на својој територији. Критеријуми за оцењивање су били на који начин је обележена Европска Недеља Мобилности, постојање ПОУМ-а и на који начин ће се утрошити средства од новчане награде у износу од милион динара.

Град Крушевац је добио ову награду и средства ће бити утрошена на унапређење јавног превоза и бицикличке инфраструктуре, односно на набавку надстрешница за аутобуска стајалишта, израду мапа са линијама и редом вожње и набавку паркинга за бицикле. Ове мере су предвиђене у акционом плану ПОУМ-а, али и Студијом јавног градског превоза путника.

Такође треба поменути и да је Град Крушевац добитник две награде, које додељује Заштитник грађана и то за стратешко промишљање у области приступачности, коју је добио за ПОУМ, и за унапређење приступачности.

ВЕСТИ ИЗ БРИСЕЛА

ГОДИШЊЕ ОБРАЋАЊЕ ПРЕДСЕДНИЦЕ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ ФОН ДЕР ЛАЈЕН О СТАЊУ УНИЈЕ

Председница Европске комисије Урсула фон дер Лајен (*Ursula von der Leyen*) је у свом *Годишњем говору о стању Уније* 15. септембра саопштила главне иницијативе које Комисија планира да предузме у предстојећој години:

- наставак вакцинације у Европи и убрзање вакцинације у целом свету, као и јачање приправности за пандемију,
- рад на премошћавању раскорака у финансирању борбе против климатских промена, заједно с нашим глобалним партнерима,
- предвођење дигиталне трансформације која ће отворити нова радна места и подстаћи конкурентност, истовремено обезбеђујући техничку надмоћност и сигурност снабдевања,

- праведнији услови на раду и боља здравствена заштита, више могућности да млади у Европи искористе предности европске социјалне тржишне економије,
- јачање наше међусобне сарадње у области безбедности и одбране и продубљивање партнерства ЕУ с најближим савезницима,
- заштита европских вредности и слобода, те владавине права.

У говору пред Европским парламентом у Стразбуру, фон дер Лајен је рекла и да је ЕУ појачала и финансијску подршку Западном Балкану кроз нови *Економски и инвестициони план* који представља око трећине БДП целог региона Западног Балкана. Она је закључила да је „инвестиција у будућност Западног Балкана инвестиција у будућност ЕУ”.

Цео говор доступан је на линку: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_21_4701

ИПА III ОДОБРЕНА У ЕВРОПСКИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

Државе чланице ЕУ 7. септембра 2021. године, одобриле су готово 14,2 милијарди евра претприступне финансијске помоћи за период 2021 – 2027. за Републику Албанију, Босну и Херцеговину, Косово*, Црну Гору, Републику Северну Македонију, Републику Србију и Републику Турску.

Овај новац намењен је корисницима као подршка у спровођењу реформи с циљем будућег чланства у Унији, а помоћ у оквиру инструмента ИПА III засниваће се на приступу успешности и начелу праведне поделе. То значи да ће се обим и интензитет помоћи разликовати у зависности од успешности корисника. Посебна пажња посветиће се напорима уложеним у кључне области реформи (владавина права и основна права, демократске институције и реформа јавне управе, као и економски развој и конкурентност). Истовремено ће се примењивати начело праведне поделе како би се осигурало да се обимом и интензитетом финансирања узимају у обзир не само успешност корисника него и њихове потребе и капацитети, а да би се избегао несразмерно низак ниво помоћи у поређењу с другима и осигурао напредак свих корисника.

Услови: предвиђено је и да се обим и интензитет помоћи могу прилагодити у случају знатног назадовања или трајног недостатка напретка корисника у кључним реформама. У таквим случајевима финансијска средства би могла да буду сразмерно смањена и преусмерена без угрожавања подршке за побољшање основних права, демократије и владавине права, а међу осталим подршци цивилном друштву.

Тематски приоритети: помоћ Уније, с ретроактивним учинком од 1. јануара 2021. поделиће се према тематским приоритетима, а не на финансијске пакете за поједине земље.

Контекст: Комисија је у јуну 2018. године представила свој предлог уредбе о Инструменту претприступне помоћи ИПА III. Савет је изнео свој став у марту 2019, а Председништво Савета и Парламент постигли су политички договор 2. јуна 2021. године.

После службене потврде Савета, поступак потврђивања завршава се на пленарној седници Европског парламента.

Текст Уредбе на линку: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:C:2021:380I:FULL&from=EN>

Извор на линку: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/09/07/council-gives-final-go-ahead-to-seven-year-funding-for-accession-partners/>

ОБЈАВЉЕН ДРУГИ ИЗВЕШТАЈ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ О ВЛАДАВИНИ ПРАВА У ДРЖАВАМА ЧЛАНИЦАМА

Европска комисија 7. јула 2021. године објавила је други по реду извештај на нивоу ЕУ о владавини права, у којем је приказано стање у погледу владавине права у ЕУ у целини и анализе по државама чланицама. У извештају за 2021. годину анализирана су нова кретања од септембра прошле године, те продубљена оцена питања утврђених у претходном извештају, узимајући у обзир ефекат пандемије Ковид-19.

Извештај показује многа позитивна кретања у државама чланицама, укључујући мере предузете као одговор на изазове утврђене у извештају 2020. године. Међутим, разлози за забринутост и даље постоје, а у неким државама чланицама су се и повећали, на пример када је реч о независности правосуђа и стању у медијима. У извештају се истиче и снажна отпорност националних система током пандемије.

Контекст: Извештај је резултат интензивног дијалога с националним телима и актерима, обухвата све државе чланице, а израђен је на објективној и непристраној основи, при чему су анализирана иста питања.

Извештај је основа Механизма владавине права чија је сврха промовисање владавине права и спречавање појаве нових или продубљивања постојећих проблема. Циљ је побољшавање разумевања и информисаности о питањима и битним кретањима, утврђивање изазова кад је реч о владавини права, те помоћ државама чланицама да пронађу решења. Механизам омогућава државама чланицама да размењују најбоље праксе, међусобно расправљају и уче једне од других.

Више на линку: <https://ec.europa.eu/info/files/communication-2021-rule-law-report-rule-law-situation-european-union>

Вишеналинку: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_3761

КОНФЕРЕНЦИЈА О БУДУЋНОСТИ ЕВРОПЕ

Први од четири европска панела грађана започео заседањем у Стразбуру 17 – 19. септембра

Панели грађана представљају кључни елемент *Конференције о будућности Европе* и окупиће 800 грађана из свих делова Европске уније. Расправе ће се водити од септембра 2021. до јануара 2022. у оквиру четири панела.

У сваком панелу учествоваће 200 грађана који одражавају демографску и друштвену разноликост ЕУ. Они ће износити конкретне препоруке о будућем смеру којим би Европа требало да иде. Најмање једна трећина учесника сваког панела биће млађа од 25 година.

Учесници панела ће у вишејезичном окружењу расправљати о темама:

1. снажнија економија, социјална правда, запошљавање, образовање, млади, култура, спорт, дигитална трансформација,
2. европска демократија, вредности и права, владавина права, безбедност,
3. климатске промене и животна средина, здравље и
4. ЕУ у свету, миграције.

Сваки панел састаће се једном како би започео с радом пре следеће пленарне седнице *Конференције* заказане за 22. и 23. октобар.

Конференција, а посебно европски панели грађана јединствен су пример транс-националне и вишејезичне делиберативне демократије који европским грађанима нуде главну улогу у обликовању будућности ЕУ. У оквиру *Конференције* грађани могу да изнесу своје идеје и на вишејезичној дигиталној платформи и на бројним догађањима која се организују на националном и европском нивоу.

Европски панели грађана узете у обзир бројне предлоге с вишејезичне дигиталне платформе *Конференције*, почевши од првог привременог извештаја објављеног 15. септембра. Њихове расправе засниваће се и на препорукама националних панела грађана организованих у контексту *Конференције* широм држава чланица.

На завршном заседању панела 800 грађана уобличиће препоруке које ће бити представљене и стављене на расправу на пленарној седници *Конференције*. По 20 грађана из сваког панела учествоваће у расправи с представницима институција и саветодавних тела ЕУ, националних парламената, социјалних партнера, цивилног друштва и других актера као пуноправни чланови пленарне седнице *Конференције*. После изношења препорука и спроведене расправе с грађанима, пленарна седница усвојиће предлоге консензусом и представи их Извршном одбору, који ће у сарадњи са учесницима седнице и уз пуно поштовање начела транспарентности саставити извештај. Три институције (Европски парламент, Савет ЕУ и Европска комисија) обавезале су се да ће у

кратком року испитати како могу ефикасно да делују на основу тог извештаја, свака у оквиру својих надлежности и у складу с Уговорима.

Четири панела европских грађана један су од стубова *Конференције о будућности Европе* и заједнички их организују Европски парламент, Савет ЕУ и Европска комисија.

Независна агенција за испитивање јавног мњења насумично је одабрала учеснике, у складу са пет критеријума који одражавају разноликост ЕУ: географско порекло (држављанство, припадност градској/руралној средини), род, старост, социоекономско порекло и ниво образовања. Једну трећину сваког панела чиниће млади у узрасту од 16 до 25 година, уз поштовање родне равноправности. Како би се повећала транспарентност, расправе на пленарним заседањима панела (тј. расправе у којима ће учествовати свих 200 грађана) преносиће се уживо на вишејезичној дигиталној платформи *Конференције* на 24 језика.

Извор: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_4745

Дигитална платформа: <https://futureu.europa.eu/>

САВЕЗ ЗА КОХЕЗИЈУ ПОЗИВА НА УДРУЖИВАЊЕ СНАГА И ЗАДРЖАВАЊЕ КОХЕЗИОНЕ ПОЛИТИКЕ МЕЂУ ГЛАВНИМ ПРИОРИТЕТИМА ЕУ

На видео конференцији 9. септембра 2021. године о новом усмерењу Савеза за кохезију (*#CohesionAlliance*) његови оснивачи поново су изразили своју посвећеност удруживању снага и задржавању кохезионе политике међу главним приоритетима ЕУ. Савез за кохезију посебно ће пратити да ли у обликовању и спровођењу кохезионе политике за период 2021 – 2027. државе чланице у потпуности примењују начело партнерства. Усклађеност и синергије између инструмената опоравка и структурних фондова од пресудног су значаја како би се избегло преклапање и максимално повећао учинак европских мера.

Локалне и регионалне власти истакле су хитан захтев за продужење мера флексибилности које су уведене прошле године како би се у борби против Ковида-19 мобилисали структурни фондови ЕУ и државна помоћ. То је питање постављено и у размени дописа с председницом Урсолом вон дер Лајен, која је уважила чињеницу да се због пандемије многе регионалне и локалне власти тренутно суочавају с буџетским ограничењима. Што се тиче могућег продужења стопе суфинансирања од 100% за структурне фондове, партнери Савеза за кохезију изразито цене то што је Комисија преузела обавезу да ће пажљиво пратити ситуацију и размотрити могућност увођења додатних мера ако се буду сматрале примереним.

Председник Комитета региона Апостолос Цицикостас изјавио је да је „рад Савеза за кохезију допринео томе да се избегну велика смањења буџета после 2020. године и да се у оквиру планова опоравка ЕУ кохезија види као водеће начело. Сада морамо да се усресредимо на програмирање и спровођење. У ту сврху морамо пажљиво да размотримо кључне аспекте, као што су примена начела партнерства у новим програмима; ефекат мера повезаних с Ковидом-19 и последице ограничења кретања које је тим мерама уведено; рурална и урбана димензија кохезионе политике; и синергије између кохезије и Механизма за опоравак и отпорност.”

Комесарка за кохезиону политику и реформе Елиса Фереира у свом је излагању рекла да „кохезија мора да остане камен темељац опоравка. Асиметрије се повећавају управо после криза. Савез за кохезију потребнији је него икада пре. Споразуми о партнерству за кохезиону политику за период 2021 – 2027. веома су важни. Рачунам на вашу подршку како бисмо обезбедили да се у спровођењу наших других политика и инструмената уважавају посебности локалних области, те да се њима помаже дугорочни развој свих региона. Затражила сам од држава чланица да у припреми својих планова за опоравак и отпорност воде рачуна о територијалној димензији, како приликом саветовања и укључивања регионалних актера, тако и у фази спровођења. Зато морамо да мобилишемо све релевантне актере, укључујући грађане као пуноправне partnере, пазећи притом да нови зелени и дигитални приоритети функционишу за све.”

Председник Одбора Европског парламента за регионални развој Јунус Омарје навео је да је „од пресудне важности да се средства за опоравак приоритетно додељују најслабије развијеним регионима и регионима који су највише погођени социоекономским последицама Ковида-19. Позивам државе чланице да што је више могуће укључе регионе и градове, те да обезбеде да се та средства користе на терену што ближе потребама. ”.

Савез за кохезију (*#CohesionAlliance*) коалиција је оних који верују да кохезиона политика ЕУ мора даље да остане један од стубова на којима почива будућност ЕУ. Због Брексита и потребе да ЕУ финансира нове приоритете као што су одбрана, безбедност и надзор спољних граница, постоји опасност да се финансијска средства намењена кохезионој политици смање у следећем дугорочном буџету ЕУ – вишегодишњем финансијском оквиру – којим ће се утврдити горње границе расхода ЕУ за период после 2020. године. Како би се подигла свест о пресудној улози кохезионе политике, водећа удружења региона и градова – Удружење европских пограничних региона (АЕБР), Скупштина европских региона (АЕР), Конференција европских регионалних законодавних скупштина (САЛРЕ), Савет европских општина и региона (СЕМР), Конференција периферних приморских региона Европе (СРМР) и EUROCITIES, те Европски комитет региона покренули су 2017. године Савез за кохезију (*#CohesionAlliance*).

Савез тражи да се у оквиру буџета ЕУ после 2020. године ојача кохезиона политика и повећа њена делотворност, видљивост и доступност у свим регионима ЕУ. Декларацију Савеза потписало је од њеног покретања више од 12.000 појединачних потписника, 121 региона, 135 градова и округа, 50 удружења регионалних и локалних власти, 40 посланика у Европском парламенту и 35 европских секторских удружења.

Више на линку: <https://www.ccre.org/en/actualites/view/4214>

НОВО ИСТРАЖИВАЊЕ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ УКАЗУЈЕ НА ПОВРАТАК ОПТИМИЗМА КОД ГРАЂАНА

Ставови о ЕУ, према резултатима јунско/јулског стандардног истраживања Евробарометар, углавном остају стабилни и позитивни. Оптимизам у погледу будућности ЕУ достигао је највиши ниво од 2009, а поверење у ЕУ и даље је на највишем нивоу од 2008. године. Подршка евр у и даље је стабилна, и то на највишем нивоу од 2004. године.

Истраживање указује и на знатно побољшање перцепције стања националних економија. На нивоу ЕУ, грађанима је економска ситуација главни разлог за забринутост, а следе животна средина и климатске промене, те имиграција. Здравље је и даље главно питање на нивоу земаља чланица, незнатно испред економске ситуације у одређеној земљи.

Већина Европљана задовољна је мерама које су ЕУ и националне владе предузеле против пандемије коронавируса и сматра да ће план опоравка „NextGenerationEU” успешно одговорити на економске последице пандемије. Готово две трећине испитаника верује да ће ЕУ у будућности доносити исправне одлуке као одговор на пандемију.

Оптимизам у погледу будућности ЕУ нагло се повећао од лета 2020. године: две трећине испитаника сад има позитивно мишљење (66%). Нешто више од тридесет посто испитаника песимистично је у погледу будућности ЕУ (31%), што је најниже од 2009. године.

Поверење у ЕУ и даље је на релативно високом нивоу (45%) и преовладава у 20 држава чланица (неутралан став 38%, негативан 16%). Највиши резултати забележени су у Ирској (70%) и Португалу (62%).

Подршка евр у и еврозони остала је стабилна, 79%.

Линк на истраживање: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2532>

РЕАКЦИЈА ЕВРОПСКОГ КОМИТЕТА РЕГИОНА НА ГОДИШЊИ ГОВОР ПРЕДСЕДНИЦЕ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

Коментаришући говор председнице Европске комисије, председник Комитета региона Апостолос Цицикостас је изјавио: „Говор о стању у ЕУ с правом је илустровао јачање солидарности Европске уније и њене способности да одговори на пандемију. Широм Европе треба да препознамо невероватан заједнички напор влада, индустрије и јавних служби да испоруче вакцине у сваки регион и град. Надаље, наш Комитет у потпуности подржава приоритете који су данас постављени: као Унија, са буџетом ЕУ и планом опоравка без преседана, сада морамо да заједно улажемо како бисмо обезбедили заједнички опоравак, уз истовремено убрзање активности на пољу климатских промена и дигиталне транзиције.

Ипак, нећемо остварити ове заједничке циљеве применом приступа одозго према доле. ЕУ мора да одговори на стварне потребе људи у местима где живе и раде. Само применом приступа одоздо према горе, Европа може да успе и поврати подршку грађана у њиховим срцима и мислима. Пандемија и недавне поплаве и пожари погодили су животе наших заједница, а милион европских локалних и регионалних лидера било је на првој линији рада са јавним и хитним службама како би спасили животе и нашу економију. Неукључивање локалних актера, који су одговорни за спровођење 70% свих закона ЕУ, у довољној мери у креирање и имплементацију националних планова опоравка и отпорности представља претњу за опоравак Европе. Зелени договор ће постати стварност само ако се то догоди на локалном и регионалном нивоу са локално изабраним политичарима. Ако не, неће успети. Конференција о будућности Европе ризикује да буде такмичење у лепоти између бриселских институција ако не допре до свих локалних заједница широм Европе.

Данашњи говор био је пропуштена прилика да се препозна императивна улога актера на терену и понуди нова визија управљања којом ће ЕУ постати ефикаснија и ближа људима. Европа више не може да остане апстрактни пројекат одозго према доле и мора да створи право партнерство са онима који су темељи наше Европске куће демократије – регионалним и локалним изабраним председницима, гувернерима, градоначелницима и одборницима. Ово је истина која се не може занемарити ако желимо да заједно изградимо просперитетнију, праведнију и отпорнију будућност наших народа. Удвостручићемо наше напоре да успоставимо равнотежу кроз своју улогу гласа поднационалне владе на Конференцији о будућности Европе ове јесени”.

Више на линку: <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/SOTEU-2021.aspx>

САВЕТ ЕВРОПСКИХ ОПШТИНА И РЕГИОНА

4. ГОДИШЊЕ ОКУПЉАЊЕ САВЕТА ЕВРОПСКИХ ОПШТИНА И РЕГИОНА – CEMR

Посвећени „Свежем почетку за отпорну Европу“, званичници ЕУ и локални лидери са целог континента окупили су се 29. и 30. септембра онлајн, како би разговарали о путу изласка из кризе Ковид-19, као и о месту градова и региона на Конференцији о Будућности Европе.

Ово је била прилика да се у току политичких дебата изрази визија инклузивне, одрживе и отпорне Европе и да се боље организује сопствени рад кроз неколико практичних радионица.

Достизање декарбонизованих и отпорних друштава

Локални изабрани званичници разговарали су о томе како доћи до декарбонизованих и отпорних друштава, посебно идентификујући изазове и поруке за предстојећу COP26 конференцију о клими у Глазгову. Широка дискусија покрила је адекватност законодавства ЕУ за постизање локалних климатских транзиција, најбоље финансијске мере за овај циљ, декарбонизацију изван граница Европе и улогу будућих генерација.

Ронан Дантец, портпарол **CEMR** за климу, француски сенатор и општински саветник у Нанту, истакао је како су европски градови потписници Споразума градоначелника смањили емисију угљеника за 30% између 1990. и 2020. године, знатно више од европског просека.

Говорници су посебно разговарали о мерама на европском и локалном нивоу које се сада могу предузети у борби против климатских промена и прилагођавању на њих. Законодавство ЕУ би требало да фаворизује локалне јавне набавке и улагање у енергетски ефикасно становање. Локалне управе такође могу предузети многе конкретне радње, попут проширења бициклистичких стаза, забране шљунковитих вртова или развоја зелених фасада које покривају зграде са биљкама.

Први састанак председника националних удружења ЦЕМР-а

Први састанак председника националних удружења одржан је са председником ЦЕМР-а Стефаном Бонаћинијем, на којем се разговарало о су заменили кључну улогу удружења током пандемије Ковид-а, акције које су предузеле и њихове приоритете и перспективе за одрживи опоравак и отпорност. Председник СКГО Антонио Ратковић, учествовао је у размени на 1. састанку председника асоцијација.

Заговарање, размена знања, комуникација: три практичне радионице

На крају, али не и најмање важно, одржане су три интерактивне радионице за оријентацију и бољу организацију активности ЦЕМР. На радионицама су разматране методологије удружења за национално и европско заговарање, активности размене знања и сарадњу у комуникацији удружења. Заједно, ове сесије су истраживале како створити више синергија унутар ЦЕМР и ојачати њихов заједнички глас. Александра Вукмировић, шеф Службе за европске интеграције и међународну сарадњу СКГО, представила је активности СКГО у погледу дистрибуције знања чланству.

Више информација: <https://www.ccre.org/en/actualites/view/4222>

УПРАВЉАЊЕ И ГРАЂАНСТВО – ХОРИЗОНТ Европа/HORIZON Europe

Како локалне самоуправе могу да учествују у новом програму ЕУ за истраживање и иновације вредном 95 милијарди евра

Званичници ЕУ и локалних и регионалних власти – чланова ЦЕМР, састали су се 29. јуна како би разговарали о томе како локалне и регионалне власти могу боље да искористе нови програм ЕУ Хоризонт Европа (*Horizon Europe*) за спровођење иновативних пројеката на својим територијама.

Буџет програма Хоризонт за период 2021 – 2027. је 95,5 милијарди евра, с тим што су општине, жупаније и региони подобни за многе од пројеката или као уговорачи или као ентитети који су физички домаћини пројеката на њиховој територији. Међутим, постоје препреке за учешће локалних и регионалних власти, а посебно недостатак свести и локалних капацитета да се укључе у пројекте. Асоцијације локалних и регионалних власти играју пресудну улогу у превазилажењу ових изазова.

Нови програм ЕУ ХОРИЗОНТ Европа: велике могућности за локалне самоуправе

Магда Де Карли (*Magda De Carli*) шефица одељења у Генералном директорату Европске комисије за истраживање и иновације (DG RTD), представила је нове могућности ЕУ за финансирање локалних иновација. „Улога региона и локалних власти постоји као директних корисника или као ентитета у коме се активност одвија”, рекла је Де Карли. „Следеће је искористити ову прилику и искористити је максимално. Уредба која предвиђа како ће се водити Хоризонт укључује мноштво референци на локалне и регионалне владе и израђена је у складу са правилима кохезионе политике, примарног програма финансирања ЕУ који се фокусира на територије”.

Локалне и регионалне владе су у великој мери укључене у нове „мисије” програма Хоризонт Европа, тематске области у којима ће се истраживања бавити главним друштвеним изазовима. Општине и региони активно су укључени у мисију „прилагођавања климатским променама” и добиће подршку за примену климатског закона ЕУ. Локалне владе и заједнице такође ће блиско сарађивати у мисији „здрavo земљиште и храна”, а општинске власти су природно кључне за мисију „климатски неутрални и паметни градови”.

Региони су главни корисници Европских иновационих екосистема, програма који промовише ширење и међусобно повезивање локалних иновационих екосистема. Градови и локалне заједнице укључени су и у истраживачки кластер „цивилна сигурност за друштво”, који се бави заштитом од кибернетичког криминала и природних катастрофа или катастрофа које је изазвао човек.

Добре праксе из Норвешке: заговарање и менторство

Иако је Хоризонт програм ЕУ, он има кориснике и у земљама које нису чланице ЕУ. Џон Андерс Дропинг (*Jon Anders Drøpping*) менаџер за истраживање и развој у Норвешкој асоцијацији локалних и регионалних власти (KS), која покрива свих норвешких 356 локалних и 11 регионалних влада је то нагласио. У прилог томе говори податак да је ЕУ главни извор финансирања иновација у Норвешкој, чинећи око трећину ресурса за истраживање и иновације отворених за конкуренцију.

KS је активно лобирала и на националном и на нивоу ЕУ како би се осигурало да локалне самоуправе могу да се такмиче за финансирање истраживања. Општине и региони су сада саставни део националне стратегије државе за учешће у програму Хоризонт Европа.

Пријављивање за Хоризонт пројекте често представља изазов, посебно за мање општине. Због тога KS организује програм менторства у трајању од 18 до 24 месеца за локалне самоуправе које уче како да структуришу пријаву, добију административну и политичку подршку и учествују у конзорцијуму. Програм функционише као шема за развој вештина и талената и као професионална мрежа за узајамно учење. Учесници у програму чланства KS предали су пет пријава за последњу серију пројеката Хоризонт 2020 – претходни истраживачки програм ЕУ – у оквиру Европског зеленог споразума. Норвешке локалне и регионалне владе су до сада учествовале у педесетак пројеката из програма Хоризонт 2020.

Национална удружења: кључ за ангажовање општина и региона

Александра Вукмировић из Сталне конференције градова и општина Србије (СКГО) приметила је да општине у њеној земљи такође испуњавају услове за одређена средства из програма Хоризонт Европа. Она је нагласила потребу подстицања локалних самоуправа на учешће и проналажење партнера, као и пружање техничке помоћи.

Неки од учесника рекли су да је потребно да се локалним и регионалним властима представе практични примери врста пројеката које је Хоризонт финансирао јер би то локалним званичницима дало конкретније идеје о томе шта је могуће и мотивисало њихове администрације да искористе постојеће могућности.

Гледајући у будућност, ЦЕМР се нада да ће успоставити дугорочну сарадњу са DG RTD Европске комисије ради организовања редовних размена са удружењима чланицама како би се побољшао приступ локалним и регионалним владама финансирању иновација.

Више на линку: <https://ccre.org/en/actualites/view/4199>

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2702/upravljanje-i-gradjanstvo-horizon-europe-kako-lokalne-samouprave-mogu-da-ucestvuj-u-novom-programu-eu-za-istrazivanje-i-inovacije-vrednom-95-milijardi-evra>

КОНГРЕС ЛОКАЛНИХ И РЕГИОНАЛНИХ ВЛАСТИ САВЕТА ЕВРОПЕ

ЛОКАЛНА И РЕГИОНАЛНА ДЕМОКРАТИЈА У ОКВИРУ ОБЕЛЕЖАВАЊА МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ДЕМОКРАТИЈЕ

На Међународни дан демократије, 15. септембра 2021. године, председник Конгреса Лендерт Вербек указао је на важност локалне и регионалне демократије која по њему, представља „демократију близине” – први ниво демократије – и омогућава грађанима да најбрже „сведоче о утицају свог гласа” и да искористе „бројне могућности за посвећеност и укључивање”.

Међутим, председник је такође нагласио тешкоће са којима се тренутно суочавају локални и регионални изабрани представници; локалној демократији „прети ограничавање слободе говора и окупљања током пандемије КОВИД-19 [и] понекад је и жртва неповерења грађана”. Зато је инсистирао на потреби одбране демократских пракси на локалном нивоу: „стога је императив осигурати примену демократских принципа на сваком нивоу управљања – европском и националном, али и регионалном и локалном”.

У том погледу, активност Конгреса је од суштинског значаја: председник је поменуо Европску повељу о локалној самоуправи и Додатни протокол о праву на учешће у јавном животу, који промовишу учешће грађана и сарадњу између различитих нивоа управе. Штавише, нагласио је значај партиципативних иницијатива, попут Европске недеље локалне демократије. Председник је закључио потврђујући своју посвећеност овим питањима: „Суочавајући се са изазовима данашње демократије, Конгрес стога преузима своје одговорности и наставља своје напоре, заједно са локалним и регионалним изабраним представницима. Верујем да ће његов рад уродити плодом”.

САСТАНАК КОМИТЕТА ЗА МОНИТОРИНГ

Комитет за мониторинг примене Европске повеље о локалној самоуправи Конгреса локалних и регионалних власти Савета Европе, којим председава Гудрун Мослер-Торнстром, састао се онлајн 17. септембра.

Комитет је усвојио извештаје о праћењу примене Европске повеље о локалној самоуправи у Албанији, Кипру, Холандији, Северној Македонији и Шпанији. Комитет је такође направио преглед мониторинг мисија у припреми које се тичу Луксембурга, Турске и Украјине и разменио мишљења о 3. издању Приручника о људским правима на локалном и регионалном нивоу.

Комитет за мониторинг ће своје наредне састанке одржати у фебруару и марту 2022. године.

Више информација на линку: <https://www.coe.int/en/web/congress/-/congress-monitoring-committee-on-the-european-charter-of-local-self-government>

СРБИЈА И ЕВРОПСКА УНИЈА

ПРЕДСЕДНИЦА ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ ПОСЕТИЛА СРБИЈУ

Председница Европске комисије Урсула Фон дер Лајен посетила је Србију 29. септембра. За време посете састала се са председником Србије Александром Вучићем и председницом Владе Аном Брнабић и присуствовала свечаности поводом званичног почетка радова на модернизацији и рехабилитацији пруге Ниш – Брестовац и потписивању уговора о првој фази изградње „Аутопута мира”.

Председница ЕК Фон дер Лајен том приликом је изјавила „да је данашње потписивање симбол ове важне сарадње и пројекта повезивања кроз који градимо нашу заједничку будућност, јер је боља будућност Србије у Европској унији. Наравно, пуно посла је пред нама, морамо да победимо у борби против пандемије и подстакнемо економски опоравак. Потребна су нам стратешка улагања да бисмо обезбедили трајни опоравак”.

Укупна дужина пруге обухваћене овим пројектом је 22,8 километара. Пројектом је предвиђен потпуни ремонт и модернизација на том делу пруге. Вредност пројекта је преко 59 милиона евра, а вредност гранта ЕУ 44 милиона евра.

Ова железница је део важног Коридора 10 који повезује Европу у правцу север – југ, а цела деоница повезиваће Београд са Прешевом (граница са Северном Македонијом). Улагања ће се наставити у модернизацији железничких линија између Београда и Ниша уз подршку ЕУ, ЕБРД и ЕИБ, док су у току припреме за остатак железничког коридора 10. Возови ће достигати брзине до 200 километара на час где је то технички изводљиво.

„Аутопут мира” повезаће Ниш са Приштином, наставити до Тиране и завршити у Драчу на Јадранском мору.

Више на линку: <https://europa.rs/>

ПРЕДСТАВЉЕН НОВИ АМБАСАДОР ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ У СРБИЈИ ЕМАНУЕЛ ЖИОФРЕ

На церемонији доделе акредитива 3. септембра у Палати Србија председник Србије Александар Вучић је пожелео амбасадору Емануелу Жиофреу добродошлицу и успех у вршењу дужности и истакао да за Србију пуноправно чланство у Европској унији остаје један од спољнополитичких приоритета, изразивши уверење да ће амбасадор Жиофре својим искуством и ангажманом допринети даљем јачању сарадње са Унијом, као и току преговора Србије о пуноправном чланству.

Том приликом је амбасадор Жиофре је изјавио: „Част ми је да служим као амбасадор ЕУ у Србији. Србија је веома важна земља за Европску унију, а исто тако знамо и да је ЕУ веома важна Србији, као њен главни трговински партнер, инвеститор и донатор који даје додатни подстицај развоју земље. Имамо овде изванредну агенду, коју деле све државе чланице ЕУ и Србија, а то је да Србија постане нова чланица ЕУ. Пред земљом је напоран посао и ја ћу посветити цео мандат да подржавам домаће институције и друштво у постизању овог циља. Истински верујем у европски пројекат и знам да ће приступање Србије бити добра ствар за свакога у Европи. Много смо снажнији када радимо заједно и то је за добробит свих грађана”.

Пре доласка у Србију, Емануел Жиофре је био четири године амбасадор ЕУ у Израелу. Пре тога је радио у Делегацији Европске комисије при УН у Њујорку као саветник за људска права и социјална питања, чему је претходила позиција шефа политичко-трговинске секције у Амбасади ЕУ у Тел Авиву.

Више на линку: <https://europa.rs/ambasador-ziufre-predao-akreditive-predsedniku-vucicu/>

ФОРМИРАН ТИМ ЗА КОНФЕРЕНЦИЈУ О БУДУЋНОСТИ ЕВРОПЕ

Министарка за европске интеграције Јадранка Јоксимовић и министарка за људска и мањинска права и друштвени дијалог Гордана Чомић на састанку 2. септембра договориле су се о формирању међуресорног тима за организацију сталног дијалога о модалитетима праћења и учешћа Србије у раду Конференције о будућности Европе.

Министарство за европске интеграције наводи да је реч о најважнијој актуелној дебати у Европској унији, а на тему њеног даљег развоја, те да грађани Србије имају и право и обавезу да учествују у таквом дијалогу по начелима партиципативне демократије, јер је будућност Европе и њихова будућност.

За српско друштво и демократију важно је да грађани буду у прилици да дају своје предлоге о правцима по којима ће се развијати Европа у наредним деценијама, односно на који начин мисле да би требало да до краја буде довршен пројекат заокруживања и интеграције целокупног европског континента, истакла је министарка Јоксимовић.

Чомић је навела да у тај дијалог треба да буду укључени сви, а посебно они који нису увек у прилици да директно у јавности износе своје мишљење, као што су припадници разних мањинских група.

Она је нагласила да је зато значајно да се успостави дигитална платформа преко које ће сви заинтересовани грађани Србије на својим језицима моћи да искажу свој став о политикама од значаја за њихове породице, локалну средину, али и Европу уопште.

На састанку је договорено да, на основу мишљења и предлога учесника тих разговора, пре свега представника цивилног сектора, пословне заједнице, локалних самоуправа, државних и европских институција, буду формиран закључци на основу којих ће се заснивати правци јавне политике о учешћу Србије у дијалогу о будућности Европе.

Заједнички је закључено да Србија, као поуздани партнер у дијалогу са Европском унијом, може значајно да допринесе дебати о будућности Европе.

Више на линку: www.mei.gov.rs

ЧЛАНСТВО У ЕУ ПОДРЖАВА 57 ОДСТО ГРАЂАНА

Чланство у ЕУ подржава 57 одсто грађана Србије, највише у последњих пет година, показало је *истраживање Министарства за европске интеграције о односу грађана Србије према ЕУ* спроведеног крајем јула и почетком августа.

По најновијем истраживању, ако би референдум био расписан сутра 57 одсто грађана гласало би за улазак Србије у ЕУ. Против чланства гласало би 30 одсто грађана, а 12 одсто је неопредељено.

Министарка за европске интеграције Јадранка Јоксимовић рекла је да резултат од 57 одсто подршке процесу јасно говори о рационалном односу грађана према ЕУ и у прилог владиној политици приступања ЕУ и још више, у прилог реформама које се на том путу спровode.

Највише грађана – 83 одсто сматра да би реформе требало спроводити због нас, ради стварања боље Србије а не зато што су услов за чланство. Према речима Јоксимовић, тај податак је можда још значајнији, јер значи да постоји веома реалан суд јавности да Србија мора да се мења пре свега због себе и добробити својих грађана, а не само због приступања Унији.

Када је реч о видљивости пројеката које је ЕУ финансирала, 50 одсто испитаника зна за бар један такав пројекат, највише у области заштите животне средине 21 одсто, пољопривреде и здравства 11, образовања, науке и иновација 10, те реформе јавне управе седам.

Као највећег даваоца међународне развојне помоћи Србији од 2000. године до данас, грађани препознају Европску унију. Чак 41 одсто испитаника се изјаснило да зна да је Унија у последњих 20 година највећи донатор, док 34 одсто сматра да је то Кина, 11 одсто Русија, а по пет одсто грађана мисли да су то Норвешка и Јапан.

Више на линку: www.mei.gov.rs

Линк на истраживање: https://www.mei.gov.rs/upload/documents/nacionalna_dokumenta/istrazivanja_javnog_mnjenja/avgust_21_sajt.pdf

ФОНДОВИ И ПРОГРАМИ ЕУ

О РЕЗУЛТАТИМА ИПА II – КОНФЕРЕНЦИЈА „СРБИЈА И ЕУ: ПОДРШКА РАЗВОЈУ И ПРЕГОВОРИМА О ЧЛАНСТВУ, ШТА НАМ ЈЕ ДОНЕЛА ИПА II”

Министарство за европске интеграције Републике Србије организовало је 15. јула конференцију „Србија и ЕУ: подршка развоју и преговорима о чланству”, посвећену резултатима и могућностима ИПА фондова у Србији.

Конференцију су отворили председник Србије Александар Вучић, министарка за европске интеграције Јадранка Јоксимовић, европски комесар за суседску политику и проширење Оливер Вархеји и шеф Делегације ЕУ у Србији амбасадор Сем Фабрици.

На конференцији су представљени резултати ИПА II (из финансијског оквира 2014 – 2020), а то је била прилика и да се разговара о подстицању дијалога о ефектима овог финансијског инструмента на развој нашег друштва, уз осврт на појединачне секторе у којима су спровођени ИПА пројекти у Србији (енергетика, животна средина, конкурентност, пољопривреда и рурални развој, локални развој, реформе јавне управе, правосуђа и образовања).

На конференцији је најављена ИПА III и нове могућности за развој, зелену и дигиталну транзицију и унапређење инфраструктуре у Србији.

Више на линку: www.mei.gov.rs

ПРИПРЕМЕ ЗА ИПА III

На састанку са представницима институција Владе Србије, који је водила министарка за европске интеграције и национални ИПА координатор Јадранка Јоксимовић 22. септембра, разматран је предлог Националног акционог програма ИПА 2022, који треба да буде финансиран из ИПА III, новог инструмента подршке ЕУ за период 2021 – 2027, а који је Европска унија управо усвојила.

Јоксимовић је истакла да одлука ЕУ да до 2027. године обезбеди бесповратну помоћ за Западни Балкан и Турску у износу од 14,5 милијарди евра пред нас као приступајућу земљу поставља важан задатак да искористимо сав новац који нам је на располагању. „Средства ћемо употребити за финансирање пројеката који доприносе политичким, економским и институционалним реформама, који воде убрзаном напретку у процесу европских интеграција, а што је најважније, бољем квалитету свакодневног живота грађана Србије”.

Највише средстава предложено је за пројекте заштите животне средине, као директан одговор на потребе грађана Србије.

„Циљ нам је да изаберемо и спроведемо пројекте који ће у времену пред нама значајно допринети равномернијем регионалном развоју, подстаћи економију засновану на дигитализацији, паметним и зеленим технологијама, уз отварање нових радних места”, навела је Јоксимовић.

Према њеним речима, кључно је да се добро припремимо за улагања из ИПА III и у областима конкурентности привреде, енергетике, саобраћаја, пољопривреде, али и за даље унапређење јавне управе, правосуђа, образовања, здравства, социјалног развоја, као и сектора унутрашњих послова.

Институције Владе Србије и велики број локалних самоуправа, како је указала, већ су показали да имају значајне капацитете и велико искуство у спровођењу пројеката финансираних из бесповратних средстава ЕУ.

Више на линку: www.mei.gov.rs

ЕВРОПСКА УНИЈА ОБЕЗБЕДИЛА ЈОШ 10,2 МИЛИОНА ЕВРА ЗА СОЦИЈАЛНО СТАНОВАЊЕ И ИНКЛУЗИЈУ У СРБИЈИ

У Београду су 19. јула уручени споразуми о донацији Европске уније у вредности од 10,2 милиона евра, намењени спровођењу пројеката социјалног становања и активне инклузије у 19 јединица локалне самоуправе.

Уговоре су предали шеф Делегације ЕУ у Србији амбасадор Сем Фабрици, министар грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Томислав Момировић, министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Дарија Кисић Тепавчевић и министарка за европске интеграције Јадранка Јоксимовић.

Јоксимовић је подсетила да је из ИПА фондова урађена реконструкција бродске преводнице на Ђердапу (око 11 милиона евра), док су данас уручени споразуми о донацији Европске уније у сличном износу – 10,2 милиона евра.

„Са једне стране имамо велики инфраструктурни пројекат који је веома значајан, а са друге стране нешто што је врло важно за социјалну димензију, друштвену емпатију коју морамо да покажемо посебно у временима пандемије корона вируса, али и постпандемијског опоравка где се нико неће опоравити уколико нема пре свега основне услове за достојанствен живот”, рекла је Јоксимовић. Она је закључила да „смо показали да смо на разуман, одговоран, озбиљан и ефикасан начин ушли у процес коришћења и припреме за коришћење претприступних фондова ЕУ, на добробит сваког грађанина Србије било где у нашој земљи да живе”.

Приликом потписивања споразума, Фабрици је рекао да је социјално становање једно од кључних питања и да је зато овај пројекат толико важан, истакавши да је реч о конкретном пројекту намењеном осетљивим групама и додао да ће помоћ добити 421 породица.

Више на линковима: www.mei.gov.rs и www.europa.rs

ПРОЈЕКАТ „ЕУ ЗА СРБИЈУ ОТПОРНУ НА КАТАСТРОФЕ” ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ГОРСКЕ СЛУЖБЕ СПАСАВАЊА

У оквиру пројекта Европске уније „ЕУ за Србију отпорну на катастрофе”, који спроводи Програм Уједињених нација за развој (UNDP), предвиђена је набавка опреме и возила за јединице цивилне заштите и Горску службу спасавања, опремање тренинг центра и одржавање обука.

Укупна вредност ове донације Европске уније је 1,2 милиона евра.

Захваљујући подршци ЕУ, јединицама цивилне заштите за ангажовање у ванредним ситуацијама већ је обезбеђено 900 комплета униформи и 600 метара трослојних мобилних брана за одбрану од поплава, укупне вредности око 550,000 евра.

Горска служба спасавања од ЕУ добила је и нова возила, униформе и опрему, која ће спасиоцима омогућити да буду ефикасни и на тешко приступачним теренима. За ГСС обезбеђена су 2 теренска возила, минибус са 9 седишта, моторне санке, телекомуникациона опрема, носила, сигурносна опрема за пењање и спасилачке униформе.

Ова донација ЕУ у вредности од 200,000 евра подразумева и специјализоване обуке за припаднике Горске службе спасавања у складу са европским стандардима.

Више на линковима: <https://europa.rs/snezno-osvezenje-u-avgustu/> и <https://europa.rs/srpski-vatrogasci-pomazu-kolegama-u-grckoj/>

ЕУ ДОНИРАЛА СРБИЈИ ВОЗИЛА ЗА ПРЕВОЗ ВАКЦИНА И МЕДИЦИНСКОГ ОСОБЉА

Шеф Делегације Европске уније у Србији Емануел Жиофре уручио је 14. септембра кључеве 26 специјализованих возила за превоз вакцина и медицинског особља министарки за европске интеграције Јадранки Јоксимовић и министру здравља Златибору Лончару.

Возила, чија је вредност више од пола милиона евра, донација су ЕУ опремљена су специјалним замрзивачима а намењена су за 24 здравствене установе широм Србије, при чему у једно возило може да стане пар хиљада вакцина.

Возила су уручена Институту за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, Институту за јавно здравље Војводине, Градском заводу за јавно здравље Београд и заводима за јавно здравље у Новом Пазару, Суботици, Зрењанину, Кикинди, Панчеву, Сомбору, Сремској Митровици, Шапцу, Ваљеву, Пожаревцу, Крагујевцу, Ћуприји, Зајечару, Ужицу, Чачку, Краљеву, Крушевцу, Нишу, Пироту, Лесковцу и Врању.

Возила за превоз вакцина и медицинског особља набављена су средствима ИПА 2020 кроз Пројекат ЕУ за локални развој (EU PRO PLUS), који спроводи Канцеларија Уједињених нација за пројектне услуге.

Више на линковима: www.srbija.gov.rs и <https://europa.rs/vaccine-brzo-u-svatom-delu-srbije-uz-eu-podrsku/>

ПРОСЛАВА ДАНА ЕВРОПСКЕ ТЕРИТОРИЈАЛНЕ САРАДЊЕ – ИНТЕРРЕГ ИПА ПРОГРАМ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ МАЂАРСКА – СРБИЈА

Интеррег-ИПА програм прекограничне сарадње Мађарска – Србија стални је партнер обележавања Дана европске територијалне сарадње. Поводом десетогодишњице ове велике прославе, представљена је активност у оквиру пројекта „Incredible Destination Events” (ИДЕ), једног од 44 пројекта који се тренутно спроводе под окриљем Програма.

ИДЕ пројекат спроводе ЕХИТ фондација (Србија) и Национални парк наслеђа ОНТЕ (Мађарска). Партнерство између ових институција може се сматрати дугорочним и одрживим, јер је ИДЕ пројекат наставак њихових претходно и успешно спроведених заједничких активности, такође суфинансираних кроз Програм у последњих неколико година.

Специјална емисија „Мирна Бачка” представља врхунски уметнички програм који је премијерно представљен 21. септембра, симболично у 20.21 часова (Нови Сад 2021), путем одабраних ТВ станица и ЕХИТ Youtube канала, али и новог портала IDE пројекта: <https://incredibledestinations.events/>.

Прва дестинација представљена у овој онлајн музичкој емисији, је тврђава Бач, један од највреднијих споменика средњовековне архитектуре у Војводини! Осим тврђаве Бач, програм се фокусирао и на друге туристичке знаменитости града Бача и његове околине, али и нагласио заједничку промоцију мира у региону, коју ЕХИТ својим активизмом промовише већ више од 20 година.

Више на линку: <http://www.interreg-ipa-husrb.com/srb/news/latest-news/proslava-dana-evropske-teritorijalne-saradnje-u-saradnji-sa-ide-projektom>

ВЕСТИ СА ЛОКАЛА

ВЕСТИ ИЗ ЕУ ОПШТИНА

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ МОБИЛНОСТИ У ЕВРОПСКИМ ОПШТИНАМА

© Foto: Ulla Erkens/Märkischer Kreis

У округу Меркишер (Maerkisher kreis) у Немачкој покрајини Северна Рајна – Вестфалија, победнички цртежи ђака из основних школа украсили су локалне аутобусе који су саобраћајни округом током Европских недеља мобилности, што је младе ауторе учинило веома поносним.

Више на линку: <https://www.maerkischer-kreis.de/service/pressemeldungen/presseservice1082209.php>

У Словачкој, почетак Европских недеља мобилности, 16. септембра, обележен је доласком премијера и чланови Владе на заседању пешице, тротинетом, бициклом и јавним превозом.

Премијер Словачке, Едуард Хегер, на друштвеној мрежи Твитер је објавио да је, у знак подршке Европској недељи мобилности, на заседање владе тога дана дошла линија 63 градског превоза. Министар просвете Бранислав Грослинг је на заседању Владе дошао електричним тротинетом, док су се представници министарства привреде и саобраћаја определили за бицикл.

Аустрија је уприличила посебан догађај у част јубилеја ЕНМ – „20 година ЕНМ – 20 примера показује како се то ради” – 20 градоначелника из разних делова Аустрије су на посао дошли пешице, бициклом или јавним превозом, о чему сведочи и пригодни плакат који је припремило и дистрибуирало савезно министарство за животну средину и климатске промене.

У знак подршке Европској години железнице, маскота кампање ЕНМ Едгар путовао је аустријском железницом заједно са члановима посаде.

Више на линку: <https://mobilityweek.eu/home/>

ПРОМОЦИЈА ЗДРАВИХ СТИЛОВА ЖИВОТА У ОКВИРУ ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ СПОРТА У ГРАДУ КЛУЖ – НАПОКА

Двадесет чучњева за аутобуску карту!

Град Клуж Напока у Румунији се нашао у средишту пажње европских и светских медија реализацијом занимљиве кампање коју су осмислили у оквиру Европске недеље спорта од 23. до 30. септембра.

Становницима овог града је омогућен бесплатан градски превоз, уколико претходно ураде 20 чучњева. Основни циљ ове кампање је промоција физичке активности и здравих стилова живота. Кутија опремљена видео камером и сензорима инсталирана је на једној од аутобуских стајалишта.

Свако ко уради 20 чучњева у временском периоду од 2 минута, добија бесплатну аутобуску карту, односно „здраву карту” како су је назвали организатори ове акције. Ова акција је спроведена уз подршку Скупштине града и Већа града Клуж Напока.

Више на линковима: <https://www.themayor.eu/en/a/view/squat-20-times-and-get-a-free-bus-ride-in-cluj-napoca-5994> и <https://www.romania-insider.com/cluj-squats-free-bus-ride-sept-2020>

ВЕСТИ ИЗ ОПШТИНА СРБИЈЕ

АКЦИЈА ЧИШЋЕЊА СА ГРАЂАНИМА У СВРЉИГУ У ОКВИРУ ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ЛОКАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ

Општина Сврљиг је 21. септембра у оквиру Европске недеље локалне демократије са грађанима одржала акцију чишћења у селу Драјинац. Учесници су едуковани о рециклажи, како се врши сепарација отпада, шта се може рециклирати и на који начин се могу смањити последице деградације животне средине. На акцији је учествовало 16 волонтера чланова удружења „Еко будућност” и Савеза младих на селу. Акцију су подржали општина Сврљиг, Центар за туризам културу и спорт и ЈКСП Сврљиг.

На акцији је прикупљено око 350 кг пластичног отпада и око 200 кг стакленог отпада који неће завршити на некој новој депонији, већ ће бити рециклиран.

ОДРЖАН ДЕЧИЈИ ФЕСТИВАЛ У СВРЉИГУ ПОСВЕЋЕН ЕВРОПскоЈ НЕДЕЉИ ЛОКАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ

Од 17. септембра до 1. октобра у Сврљигу је одржан Дечји фестивал посвећен Европској недељи локалне демократије. У складу са овогодишњом темом ЕНЛД „Заштита животне средине: локалне заједнице предузимају мере“, учесници Фестивала креирали су ликовне и литерарне радове на тему екологије.

Фестивал је отворен представом за децу „Еко-Звездан“ у извођењу позоришта „Лутка Сцена Пепино“, а улазница за представу је била једна лименка.

Ликовни радови подразумевали су све технике цртања и моделовање од рециклажног материјала, а учесници су били ученици од предшколског узраста до осмака. Свим учесницима организатор је поклонио по једну мајицу са логом Дечјег фестивала и торбу са логом ЕНЛД, а најуспешнијима су додељене вредне награде.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2756/završen-deciji-festival-u-svrljigu-posvecen-evropskoj-nedelji-lokalne-demokratije>

АКТИВНОСТИ ГРАДОВА И ОПШТИНА СРБИЈЕ НА ОБЕЛЕЖАВАЊУ ОВОГОДИШЊЕ ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ МОБИЛНОСТИ

Сваке године од 16. до 22. септембра одржава се Европска недеља мобилности, манифестација чији је оснивач и покровитељ Европска комисија. Ова манифестација има за циљ да фаворизује немоторизоване видове превоза у градовима у односу на аутомобилски саобраћај који користи фосилна горива, а све у циљу унапређења квалитета животне средине у урбаним срединама. Ове године обележен је јубилеј манифестације – двадесета годишњица од успостављања.

Велики број локалних самоуправа из Србије прикључио се манифестацији и ове године – укупно њих 29. Међу њима, било је 11 „златних учесника” – градова и општина који су манифестацију обележили у пуном обиму – организацијом активности током свих седам дана, уз промоцију трајних мера и организацију Дана без аутомобила.

Тема овогодишње Европске недеље мобилности била је „Одржива мобилност за здравији живот” уз слоган „Крећимо се одрживо! Останимо здрави!”. Велики број активности које су општине и градови организовали био је везан за промоцију здравих стилова живота и кретања, па је у Сомбору на пример организован Сајам здравља, а у Алексинцу су чланови Савета за здравље делили савете грађанима у вези са здравим животним навикама. У општинама Власотинце, Чајетина и Осечина и многим другим у обележавању

манifestације укључени су бројни спортски клубови и удружења, организоване су шетње и јавни часови вежбања. Највећи број активности је ипак био посвећен промоцији бициклирања, па су бицикличке вожње одржане у Бујановцу, Крушевцу (градска вожња), Нишу, а у Новом Саду одржана је већ традиционална трибина „Бициклисти питају град”.

Општина Алексинац, један од „златних учесника” из Србије, је уз промоцију трајних мера, Европску недељу мобилности искористила и за усвајање Плана одрживе урбане мобилности у Скупштини општине.

Град Београд је у партнерству са Сталном конференцијом градова и општина и уз подршку Делегације ЕУ у Србији и УНДП спровео наградни фото конкурс на друштвеној мрежи Инстаграм под називом „Крећимо се одрживо! Останимо здрави!”. На конкурс је стигло више од 100 фотографија уз #mobilnostzazdravlje. Аутори најбољих фотографија добили су награде – електрични тротинет, бицикл и ролере, док су најбоље фотографије биле изложене током Европске недеље мобилности на Тргу Републике у Београду.

Како је безбедност свих учесника у саобраћају значајан аспект одрживе урбане мобилности, у многим општинама и градовима у обележавању ЕНМ укључили су се локални савети за безбедност саобраћаја кроз пригодне активности у циљу промоције безбедности најрањивијих учесника у саобраћају. Одржане су радионице са ученицима и средњошколцима, дељена су аутоседишта за најмлађе суграђане, а прве савете о безбедном понашању у саобраћају добили су многи предшколци у Пироту, Чајетини, Белој Паланци и другим јединицама локалне самоуправе. И ове године, Агенција за безбедност саобраћаја дала је подршку обележавању ЕНМ.

СКГО већ неколико година уназад позива градове и општине да се укључе у обележавање 22. септембра – Светског дана без аутомобила. Запослени у локалним самоуправама и локална руководства овај дан на предлог СКГО обележавају симболичним гестом – доласком на посао пешице, бициклом или неким другим видом немоторизованог превоза. Ове године се манифестацији придружио и велики број запослених у стручној служби СКГО.

Учесници манифестације Европска недеља мобилности 2021. године у Србији су: Алексинац, Бела Паланка, Београд, Блаце, Бољевац, Бујановац, Чајетина, Ћићевац, Горњи Милановац, Ужице, Кикинда, Кладово, Крушевац, Кула, Ниш, Нови Сад, Врњачка Бања, Осечина, Пирот, Сокобања, Сомбор, Србобран, Свилајнац, Темерин, Велико Градиште, Власотинце, Врање, Врбас и Шабац.

Линк на списак учесника из Србије на званичном сајту Европске недеље мобилности са описом предвиђених активности: <https://mobilityweek.eu/2021-participants/?year=2021&country=RS> и <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2743/lokalne-samouprave-u-srbiji-obelezile-evropsku-nedelju-mobilnosti-i-dan-bez-automobila>

КРУШЕВАЦ ДОБИО ПОДСТИЦАЈНА СРЕДСТВА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ УРБАНЕ МОБИЛНОСТИ

У оквиру Инфо радионице СКГО поводом Европске недеље мобилности потписан је уговор између Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и града Крушевца о додели подстицајних средстава за унапређење одрживе урбане мобилности. Средства су обезбеђена из Акционог плана за спровођење Стратегије одрживог урбаног развоја, а додељене су и захвалнице за девет локалних самоуправа које су учествовале на овом конкурс (Крушевац, Ниш, Врање, Осечина, Нови Сад, Шабац, Кикинда, Београд и Чајетина).

Помоћник министра грађевинарства, саобраћаја, и инфраструктуре Ђорђе Милић је истакао да је први пут да се у нашој земљи додељују подстицајна средства за ову намену, а број локалних самоуправа које су учествовале на конкурс је показатељ да постоји интересовање за унапређење стања у области одрживе урбане мобилности.

По његовим речима, важно је да одржива урбана мобилност постане редовна ствар која се планира у локалним урбанистичким плановима, али је значајна и промоција једне нове доктрине у планирању, а то је отпорност градова. Подстицањем одрживе урбане мобилности дајемо активан допринос смањењу продукције угљендиоксида, што је важно са становишта одрживог концепта развоја у Србији. Морам да подстичемо јавни превоз, бициклически превоз, средства превоза која користе струју. Јавни превоз мора бити заснован на коришћењу електричних возила, тролејбуса, трамваја”.

Град Крушевац је локална самоуправа која је највише допринела унапређењу одрживе урбане мобилности у 2020. години и добио је подстицајна средства у износу од милион динара, а помоћник градоначелника Иван Парезановић изјавио је да је Крушевац у оквиру одрживе мобилности планирао да та средства искористи за подстицаје јавног превоза. „Биће направљена стајалишта за аутобусе, бициклическа стајалишта, радићемо на промоцији јавног саобраћаја”, рекао је Парезановић. Он је закључио да је одржива урбана мобилност већ годинама актуелна у Крушевцу и истакао да је тај град добитник и Европске награде у овој области.

Своју подршку градовима и општинама су, осим представника секретаријата кампање из Брисела, понудили Институт за јавно здравље „Милан Јовановић Батут” и представници Агенције за безбедност саобраћаја који су позвали локалне Савете за безбедност саобраћаја да се активно укључе.

У панел дискусији су учествовали представници Београда, Крушевца, Сомбора и Осечине. Они су поделили своја искуства у вези са организацијом Европске недеље мобилности и креирањем програма.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2710/evropska-nedelja-mobilnosti-od-16-do-22-septembra>

УРУЧЕНЕ НАГРАДЕ ПОБЕДНИЦИМА КОНКУРСА ГРАДА БЕОГРАДА И ОТВОРЕНА ИЗЛОЖБА „ОДРЖИВА МОБИЛНОСТ ЗА ЗДРАВИЈИ ЖИВОТ”

Град Београд и Стална конференција градова и општина (СКГО) уз подршку Делегације Европске уније у Републици Србији и Програма Уједињених нација за развој (УНДП), спровели су наградни фото конкурс за избор најбоље фотографије на тему „Одржива мобилност за здравији живот”, у оквиру кампање града Београда поводом Европске недеље мобилности. Тим поводом организована је изложба фотографија учесника конкурса на Тргу Републике у Београду коју су отворили градоначелник Београда Зоран Радојичић и генерални секретар СКГО Ђорђе Станичић.

„Сваког септембра, већ двадесет година, говоримо о одрживој мобилности и значају зелене хијерархије у саобраћају: пешачењу, вожњи бицикла, немоторизованим видовима саобраћаја, као и употреби јавног превоза. У Београду сваке године имамо 50.000 аутомобила више и зато морамо фаворизовати друге видове кретања у граду, што смо и дефинисали нашим Планом одрживе урбане мобилности”, рекао је градоначелник Радојичић и најавио да ће током „Европске недеље мобилности” у Београду свакодневно бити организовани догађаји којима ће подсећати грађане на значај зелене хијерархије.

Генерални секретар СКГО Ђорђе Станичић истакао је да је ова организација, уз надлежно министарство, један од два национална координатора акције.

„Радо смо прихватили позив Града да заједнички организујемо конкурс, а одзив је био веома добар. Стигло је више од стотину фотографија и најбоље су већ награђене”, рекао је Станичић.

Прву награду обезбедила је Делегација Европске уније у Републици Србији, а другу и трећу Програм Уједињених нација за развој. Награде су уручене 19. септембра.

Да подсетимо, циљ спровођења конкурса је подизање свести грађана града Београда о значају и користима коришћења немоторизованих видова превоза у циљу унапређења квалитета ваздуха и животне средине у граду, а све у складу са циљевима Плана одрживе урбане мобилности за град Београд.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2741/urucene-nagrade-pobednicima-foto-konkursa-odrziva-mobilnost-za-zdraviji-zivot>

ОДРЖАНИ ДАНИ ЕВРОПСКЕ БАШТИНЕ У БАЧУ

Општина Бач је организовала 19. годину за редом „Дане европске баштине – Дани Бача“, од 11. до 24. септембра, под слоганом „Културно наслеђе за све – All inclusive“, у складу са овогодишњом кључном темом инклузивности из заједничке иницијативе Савета Европе и Европске уније, која је окупила преко 50 земаља Европе.

Манифестација у Бачу је започела 11. септембра биоскопском пројекцијом филма „Нечиста крв“ у Великој сали Народне библиотеке „Вук Караџић“ у Бачу, а затим су 17. септембра одржане едукативне радионице: Округли сто „Еколошка производња и прерада лековитог, ароматичног и зачинског биља“ у Бачком Новом Селу, „Принчеви и принцезе“ на Тврђави у Бачу и „Шетња кроз средњи век“ у Фрањевачком самостану. Истог дана, одржан је и духовни концерт у Фрањевачком самостану.

Централног дана манифестације, 18. септембра, одржана је онлине конференција „Алл инцлусиве – Културно наслеђе за све“, дефиле учесника центром Бача до Тврђаве, музичко забавни програм, потом витешке радионице, радионица „Припрема и облачење народне ношње“ у Дидиној кући, ликовна колонија, етно пијаца, радионица Средње пољопривредне школе Бач „Бачка јела“ и „Причам ти причу“, као и осталих основних школа.

У недељу су традиционално одржани меморијални турнири у фудбалу, одбојци и шаху.

Испред Сталне конференције градова и општина, централној манифестацији су присуствовали Александра Вукмировић, шефица Службе за међународну сарадњу и европске интеграције, и Игор Пуцаревић, саветник за добро управљање, уједно и чланови тима Хоризон пројекта „Ве.CulTOUR – Више од културног туризма“, коју СКГО спроводи у сарадњи са општинама Бач, Сремски Карловци и Ириг.

ВЕСТИ ИЗ СКГО

СТАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА ГРАДОВА И ОПШТИНА НА ШЕСТОМ ДАНУ ПРОШИРЕЊА КОМИТЕТА РЕГИОНА ЕУ

Представници СКГО у Заједничком консултативном одбору Републике Србије и Комитета региона ЕУ су учествовали на 6. дану проширења ЕУ у организацији Европског комитета региона 13. јула, који је одржан у форми онлајн конференције.

Комитет региона ЕУ одржао је 13. јула, у сарадњи са словеначким председавањем ЕУ, шести **Дан проширења** (*Enlargement Day*) на тему: улога региона и градова у процесу приступања ЕУ и одрживи начини опоравка у региону.

У свом уводном обраћању Марк Спич државни секретар за савезне, европске и међународне послове Северне Рајне – Вестфалије и председавајући Комисије CIVEX Комитета региона, указао је на то да се 70 одсто прописа ЕУ односи на локалне и регионалне власти и да је важно да грађани виде ефекте

реформи без обзира на то када ће се само приступање догодити. Он је додао да су овом састанку претходили састанци Заједничких консултативних одбора са Србијом, Црном Гором и Северном Македонијом, те да је веома важна размена искуства у циљу постизања позитивних ефеката.

У оквиру прве сесије *Процес приступања ЕУ и улога локалних и регионалних власти*, Антонио Ратковић градоначелник Сомбора, председник СКГО и први потпредседник НАЛАС-а навео је да се процес проширења Европске уније на Западни Балкан мора наставити и добити на квалитету јер регион не сме да остане изолован. Он је рекао да су локалне и регионалне власти посвећене спровођењу неопходних реформи пре свега путем трансформације јавних услуга и инфраструктуре. Ратковић је нагласио значај прекограничне сарадње речима да „пројекти сарадње доприносе изградњи поверења, институција и инфраструктуре пограничних региона и веза између локалних заједница, али и изградњу поверења обичних грађана у реформски процес. Зато је кључно да локалне и регионалне власти и њихове асоцијације буду укључене у процес приступања”.

Ерван Фоуре из Центра за европске политичке студије говорио је о значају комплементарности регионалне сарадње, спровођења реформи и владавине права. Ипак, указао је на то да је ефекат политике проширења је слаб и да се рад мора наставити.

Гашпер Довжан, државни секретар у Министарству спољних послова који представља Словенију у улози председавајућег Савета Европске уније, истакао је да је проширење ЕУ и Западни Балкан део приоритета словеначког председавања, те да доприноси јачању мира, демократије и стабилности у Европи и треба да буде стратешки одговор ЕУ на потенцијалне будуће кризе.

Мачеј Поповски в.д. генералног директора за суседску политику и преговоре о проширењу Европске комисије, рекао је да Западни Балкан игра кључну улогу у плановима за просперитетнију, боље повезану, зеленију и отпорнију Европу и да зато мора да се убрза његова интеграција. Нагласио је да је *Економски и инвестициони план* у висини од 9 милијарди евра део пакета помоћи од 14 милијарди евра за период 2021 – 2027, а да ће Комисија наставити да улаже велика средства у уклањање социјално економског јаза са ЕУ и опоравак након Ковида.

Г. Ф. Шаусбергер (АТ, ЕПП) копредседавајући Заједничког консултативног одбора Комитета региона ЕУ и Србије, потврдио је значај *Економског и инвестиционог плана* у превазилажењу последица актуелне кризе, а у складу са принципима Зеленог договора за одрживу политику заштите животне средине.

Никола Доброславић (HR/EPP) жупан Дубровачко-неретванске жупаније, известилац Комитета региона за пакет проширења 2020, нагласио је став Комитета да ЕУ треба да започне преговоре о чланству са Северном Македонијом и Албанијом. Локална управа треба да буде укључена у програмирање, спровођење и праћење *Економског и инвестиционог плана* за Западни Балкан плана, те је позвао ЕУ да подржи изградњу капацитета локалне администрације која се бави средствима ЕУ, посебно у областима као

што су транспорт и заштита животне средине. Одлука Европске комисије да отвори инструмент *TAIEX* (Инструмент за техничку помоћ властима у земљама проширења) локалним и регионалним властима добродошао је корак у правом смеру.

На другој сесији, *Зелена и дигитална транзиција за опоравак и отпорност: шта могу да учине градови и региони*, панелиста је била копредседавајућа Заједничког консултативног одбора Комитета региона ЕУ и Србије, градоначелница Ниша Драгана Сотировски. Она је говорила о значају активности локалног нивоа у борби против климатских промена и реформи које чекају Србију у пољу усаглашавања са европским стандардима, истакавши бројне пројекте града Ниша у овој области. Сотировски је истакла значај примене Споразума градоначелника за климу и енергију на локалном нивоу, чији је Ниш потписник од 2011. године.

Никола Доброславић је у завршној речи истакао да не постоји замор од проширења и да регион Западног Балкана треба да уђе у ЕУ. Питања демократије и владавине права у свим аспирантима са Западног Балкана треба да буду решена не само на националном, већ и на регионалном нивоу, а отворена билатерална питања не треба да буду препрека на путу приступања ЕУ.

*CIVEX – Комисија за грађанство, управљање, институцијске и спољне послове Комитета региона

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2711/skgo-na-sestom-danu-prosirenja-eu>

УСПЕШНО ЗАВРШЕН ПРОГРАМ EXCHANGE 5

Exchange 5, програм ЕУ у вредности од 4,75 милиона евра успешно је завршен, а најављен је наставак програма – Exchange 6.

Exchange 5 који је спроводила СКГО реализован је као пета фаза једне од најдуготрајније развојне подршке ЕУ намењене локалним самоуправама. Програм је реализован кроз две компоненте: Управљање имовином локалне самоуправе и Програмско и капитално буџетирање на локалном нивоу и повезивање са оквирима развојног планирања.

На завршном догађају 7. јула програма шеф сектора за сарадњу Делегације Европске уније у Србији Ингве Енгстром рекао је да се приступање ЕУ дешава кроз допринос свих нивоа власти и делова друштва. Према његовим речима, државе не могу да се развијају и модернизују уколико цело друштво не учествује у свему томе и ако свако не искуси корист од те промене.

Помоћник министра државне управе и локалне самоуправе Саша Могих истакао је да је Програм Exchange 5 на најбољи начин стављен у функцију јачања административних, организационих и техничких капацитета у локалним самоуправама, као и да би се унапредиле компетенције запослених.

Помоћник министра за европске интеграције Душан Чаркић изјавио је да су пројекти попут Exchange 5 изузетно важни пре свега због решавања имовинско-правних питања и јачања локалних капацитета како би самостално управљали пројектима.

Генерални секретар СКГО Ђорђе Станичић изјавио је да овај програм има континуитет још од 2004. године, као и да је ЕУ, кроз пет фаза Програма уложила више од 33 милиона евра у развој локалне самоуправе у Србији. „Не постоји

локална самоуправа у Србији који на један или други начин није учествовала у некој од фаза или компоненти које смо имали. Оно што нам је посебно важно је да делујемо у систему, да ми као организација водимо рачуна о томе како се политике воде на државном нивоу, каква су стремљења, стратешки документи и шта је то што жели у овој области поједино министарство или Влада”, закључио је Станичић.

Свечаност је завршена додељивањем захвалница градовима и општинама који су били директни корисници подршке Програма.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2708/završen-program-exchange-5>

ПОТПИСАНИ МЕМОРАНДУМИ О САРАДЊИ СА ОПШТИНАМА БАЧ, СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ И ИРИГ НА ПРОЈЕКТУ VeCuITOUR

Стална конференција градова и општина (СКГО) у партнерству са још 14 међународних организација добила је подршку из ЕУ Програма за истраживање и иновације ХОРИЗОН 2020 за пројекат „VeCuITOUR – Више од културног туризма: Хуманистичке иновације за одржив и циркуларни културни туризам”, који је био први на листи одобрених предлога из целе Европе.

Овај трогодишњи пројекат, који је почео у фебруару 2021. године, бави се унапређењем и иновативним развојем у области културног наслеђа и туризма у шест европских области – међу којима је и Војводина, односно Бач, Сремски Карловци и Ириг – у циљу израде шест акционих планова под вођством локалних заједница који се односе на подстицање одрживог и циркуларног културног туризма на овим европским пилот-локалитетима наслеђа. Да би се подржало спровођење и праћење акционих планова, осмишљене су нове методе за процену метаболизма туристичких токова, у складу са приступом циркуларне економије у културном туризму. Вишедимензионални утицај културног туризма биће процењен коришћењем иновативних статистичких метода, алата и кључних показатеља учинка, уз идентификовање напредних ИТ система и алата за управљање веће количине података. Акциони планови ће бити довршени уз мапирање алтернатива за финансирање да би се омогућили делотворно спровођење, надоградња и дугорочна одрживост у овим европским

пилот-регионима наслеђа. Након иницијалне фазе пројекта у којем су синтетизовани комплексни захтеви истраживачко-иновативног приступа у области културног наслеђа и туризма, те одговорност и осетљивост културно-историјског, религијског и природног наслеђа Бача, Сремских Карловаца и Ирига, којима ће се пројекат бавити и унапређивати – тим СКГО је представницима општина представио оперативни план и динамику активности у Београду.

Након представљања кључних информација, потписани су и меморандуми о сарадњи у Београду 23. августа и у Иригу 10. септембра 2021. године.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2757/potpisani-memorandumi-o-saradnji-sa-opstinama-bac-sremski-karlovci-i-irig>

ОБУКАМА У ЛОКАЛНИМ САМОУПРАВАМА ДО БОЉИХ УСЛУГА

Конференција „Систем управљања људским ресурсима у локалним самоуправама”, коју је организовала Канцеларија Савета Европе у Београду, у оквиру пројекта „Управљање људским ресурсима у локалној самоуправи – фаза 2”, одржана је 21. септембра.

Пројекат у вредности од 4 милиона евра финансирају Европска унија и Савет Европе, а главни партнери су Министарство државне управе и локалне самоуправе и Стална конференција градова и општина. Сврха пројекта је унапређење система развоја људских ресурса и управљања људским ресурсима у јединицама локалне самоуправе у Србији.

У општинама и градовима који су добили подршку пројекта, чак је за 20 одсто побољшан квалитет рада запослених, односно учинак управљања људским ресурсима. Индикатори за мерење су врло јасни и прецизни и кроз њихову примену може да се утврди у којој мери је побољшан рад, односно колико је модернизован службенички систем по појединачној локалној самоуправи.

Представници локалних самоуправа који су учествовали у пројекту добили су од Савета Европе пакет за онлајн комуникацију који садржи слушалице, микрофон и камеру, што ће им помоћи да праћете обуке за стручно усавршавање, које се у условима пандемије одвијају углавном у онлајн формату.

На конференцији је закључено да је стално улагање у људске ресурсе локалних самоуправа веома важно на путу до ефикасније јавне управе. Развој модерног службеничког система треба да буде заснован на знањима и вештинама запослених. Цео процес усавршавања службеника допринеће свеобухватној реформи јавне управе, која је један од захтева Европске уније у процесу приступања.

Више на линковима: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2753/odrzana-konferencija-sistem-upravljanja-ljudskim-resursima-u-lokalnoj-samoupravi> и www.europa.rs

ОСНОВАНА МРЕЖА ЗАПОСЛЕНИХ НА ПОСЛОВИМА ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА

На седници Председништва СКГО која је одржана 29. јуна, донета је Одлука о оснивању Мреже запослених на пословима европских интеграција. Ово радно тело СКГО је основано са циљем праћења и примене националних прописа и правних тековина ЕУ од значаја за процес европских интеграција, институција и политика ЕУ, ефеката примене европског законодавства на јединице локалне самоуправе, процедура ЕУ, европских фондова и програма, припреме и спровођење пројеката ЕУ, као и неопходности развоја потребних административних капацитета у јединицама локалне самоуправе, координације активности, развоја и унапређења комуникације и сарадње у циљу промоције вредности и принципа функционисања ЕУ.

Чланови Мреже су представници градова, општина и градских општина запослени на пословима европских интеграција, пословима праћења ЕУ политика и прописа, ЕУ фондова и програма доступним јединицама локалне самоуправе и запослени који ова питања обављају у оквиру других послова у локалној администрацији.

Позивамо градове, општине и градске општине да именују своје представнике у Мрежи запослених на пословима европских интеграција. Формулар за именовање чланова мреже можете преузети [OVDE](#).

За више информација можете контактирати Службу за европске интеграције и међународну сарадњу СКГО на адресу: euintegracije@skgo.org

Координатор Мреже: Александра Вукмировић шефица Службе за европске интеграције и међународну сарадњу СКГО.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2704/osnovana-mreza-zaposlenih-na-poslovima-evropskih-integracija>

СКГО ПОДРЖАО БРЕНДИРАЊЕ ГРАДА ВАЉЕВА И КОНСТИТУИСАЊЕ ПОСЛОВНОГ САВЕТА

О планинском туризму као једном од перспективних сегмената сектора туризма имали су прилике да дискутују представници удружења, образовних институција, пословног сектора и грађана са руководством градске управе Ваљева на састанку одржаном 2. јула, а поводом почетка активности на брендирању конкурентног сектора.

Град Ваљево ове активности спроводи уз подршку СКГО и партнерске шведске Асоцијације САЛАР у оквиру пројекта „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ – друга фаза“, који подржава Влада Шведске. Исте активности започете су у Крагујевцу, Краљеву и Кладову.

Спој нетакнуте природе, неискоришћени потенцијали планинских предела Повлена, Маљена, Медведника, Јабланика и Маглеша, али и реке Градац, само су неки од атрибута које су учесници навели као конкурентне на којима може даље да се развија туристички производ града Ваљева и гради жељени имиџ планинског туризма.

У Ваљевоу је одржана и конститутивна седница **Пословног савета**, на којој се разговарало о унапређењу сарадње и успостављању стандардних канала комуникације градске управе и Пословног савета – израда плана комуникације, успостављање међусекторске сарадње, а било је речи и о тренутном и жељеном имиџу града Ваљева, као и о озелењавању јавних површина – заједничкој активности града и Пословног савета.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2709/planinski-turizam-prepoznat-kaobrend-grada-valjeva>

СПРОВЕДЕНА АКРЕДИТОВАНА ОБУКА О РОДНОЈ РАВНОПРАВНОСТИ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

Одржавањем онлајн скупа 23. јула свечано је обележен крај акредитоване обуке „Родна равноправност на локалном нивоу” у организацији Сталне конференције градова и општина (СКГО). Обуку је после шест недеља интензивног рада завршило 110 полазника (од којих су 92 жене) из 66 јединица локалне самоуправе и тиме стекло право на сертификат Националне академије за јавну управу и СКГО.

Е-обука је понудила кључне информације, знања и примере праксе од важности за спровођење принципа родне равноправности у складу са важећим стратешким и нормативним оквиром кроз тематске области: основни појмови у родној равноправности: род и пол; родне улоге и родна равноправност, дискриминација; национални законски и стратешки оквир за родну равноправност; међународне обавезе у области родне равноправности; домаћа политика родне равноправности; институционални механизми за спровођење политике једнаких могућности; начини и методе укључивања перспективе родне равноправности у јавне политике (*gender mainstreaming*); улога родно одговорног буџета у планирању политика; улога локалне самоуправе у остваривању принципа родне равноправности; примери добре праксе примене родне равноправности у разним областима друштва.

Генерални секретар СКГО Ђорђе Станичић је овом приликом учесницима пожелео успешан наставак рада у спровођењу принципа родне равноправности изразивши наду да ће у наредном периоду у сарадњи са СКГО стварати примере добре праксе и преносити их и другим градовима и општинама.

Ово је друга година спровођења е-обука на ову тему, а планирано је одржавање још једног циклуса 2022. године. Ову активност СКГО организује у оквиру Програма „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ – друга фаза”, који финансира Влада Шведске.

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2716/110-polaznika-zavrsilo-obuku-o-rodnoj-ravnopravnosti>

ОДРЖАНЕ РАДИОНИЦЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ ЗА ПОСЛОВИМА ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА У ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ

Стална конференција градова и општина 5. и 13. јула организовала је радионице за запослене на пословима европских интеграција. Радионице су одржали Александра Вукмировић шефица Службе за европске интеграције и међународну сарадњу и Драган Вујчић експерт за међународну сарадњу. Ова активност усмерена је на заинтересоване службенике у појединачним организационим јединицама унутар општинске/градске управе, али и на подстицање успостављања радних места на пословима европских интеграција у градовима и општинама као институционалног механизма и контакт тачке за европске теме од интереса за локалне самоуправе.

На тај начин СКГО пружа подршку локалним самоуправама да се боље припреме и упознају са европским стандардима, да се повећа употреба доступних европских фондова и програма, као и да се унапреди знање о деловању европских институција и организација и европских локалних власти, а у циљу јачања капацитета кроз размену информација и најбољих пракси.

На радионицама је представљен Приручник за запослене на пословима европских интеграција у јединицама локалних самоуправа, политика проширења, утицај европских интеграција на локалну самоуправу у Србији, европски фондови и др. Посебно интересовање учесници су показали за новоформирану Мрежу запослених на пословима европских интеграција. Радионицама је присуствовало преко 40 учесника.

Ова активност реализована је у оквиру Програма „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ – друга фаза” који финансира Влада Шведске, а спроводи СКГО.

Приручник можете преузети на линку: http://www.skgo.org/storage/app/uploads/public/160/750/852/1607508520_Priru%C4%8Dnik%20za%20EU%20zaposlenike%2007122020%20-%20fin.pdf

Више на линку: <http://www.skgo.org/vesti/detaljno/2718/odrzane-onlajn-radionice-za-zaposlene-na-poslovima-eu-integracija-u-ls>

ОДРЖАНА РАДИОНИЦА „ЗАСТУПАЊЕ ИНТЕРЕСА ЛОКАЛНИХ И РЕГИОНАЛНИХ ВЛАСТИ НА ЕВРОПСКОМ НИВОУ”

Дводневна радионица намењена члановима и заменицима чланова Заједничког консултативног одбора (ЗКО) Комитета региона Европске уније и Републике Србије одржана је 8. и 9. јула у Сокобањи. Радионицу су отворили Ђорђе Станичић, генерални секретар СКГО и Чедомир Ракић државни секретар у Министарству државне управе и локалне самоуправе. На радионици су учествовали делегати из Сомбора, Ниша, Крушевца, Сурдулице, Владимираца, Врњчке бање и Гаџиног Хана. је речи добродошлице на почетку рада упутио Миодраг Николић, председник општине Сокобања.

Циљ радионице је био да се чланови и заменици чланова ЗКО упознају са радом и надлежностима локалних и регионалних самоуправа у Европској унији, улогом локалне и покрајинске самоуправе у процесу европских интеграција, као и начином функционисања Комитета региона ЕУ и Заједничког консултативног одбора, а посебан део посвећен је заступању на европском нивоу. Радионицу су одржали Александра Вукмировић, шефица Службе за ЕУ интеграције и међународну сарадњу, Наташа Голубовић, секретар ЗКО и самостални саветник у Министарству државне управе и локалне самоуправе и Драган Вујчић, експерт за ЕУ интеграције.

На почетку је представљена политика проширења и процес приступања Европској унији. Делегати су детаљно упознали са начином представљања локалних власти на европском нивоу, радом европских тела и организација, посебно Конгреса локалних и регионалних власти Савета Европе, Политичког комитета Савета европских општина и региона (ЦЕМР) и Заједничког консултативног одбора са Комитетом региона ЕУ (ЗКО).

У наставку радионице представљен је приказ процеса европских интеграција Републике Србије и његових промена и утицаја на локалне самоуправе. Представљена је и новоформирана Мрежа запослених на пословима европских интеграција и њен значај. Такође је представљено на који начин се заступају интереси локалне самоуправе из Србије у оквиру европских тела и организација као и улога СКГО у том процесу, као о подршка коју СКГО пружа делегатима у њиховом раду.

СКГО ће наставити да пружа подршку именованим делегатима у виду редовних заједничких састанака, као и нових семинара са темама које ће бити у складу са потребама делегата.

Наредни састанак ЗКО планиран је за јесен 2021. године.

Радионицу је организовала Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије (СКГО) у оквиру Програма „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ – друга фаза”, који финансира Влада Шведске.

Више на линку: [Radionica „Zastupanje interesa lokalnih samouprava i regionalnih vlasti na evropskom nivou” | Grad Kruševac \(ls.gov.rs\)](https://www.gradkruševac.rs/izvjestaji/2021/06/10/radionica-zastupanje-intersa-lokalnih-samouprava-i-regionalnih-vlasti-na-evropskom-nivou/)

ЕУ ПОЈМОВНИК

© Foto: Ulja Erkens/Märkischer Kreis

ЕВРОПСКИ САВЕТ

Европски савет према Уговору о ЕУ (Мастрихт, 1992) даје смернице потребне за развој и одређује опште политичке циљеве ЕУ. Европски савет у правном смислу није тело ЕУ, већ састанак на највишем нивоу представника земаља чланица (Самит ЕУ).

Појам Европски савет настао је дугогодишњом праксом међудржавног договарања, а први пут је званично поменут у Јединственом европском акту (*Single European Act*, 1986).

Председници влада или земаља чланица ЕУ састају се најмање два пута годишње како би разговарали о кључним питањима од интереса за спољну, безбедносну и унутрашњу политику ЕУ, а закључци се објављују у виду саопштења и имају улогу смерница за рад институција ЕУ.

Чланови Европског савета су шефови држава или влада 27 држава чланица ЕУ, председник Европског савета и председник Европске комисије.

Високи представник Уније за спољне послове и безбедносну политику такође учествује на састанцима Европског савета када се расправља о спољнополитичким питањима.

Иако је веома утицајан у одређивању политичких смерница Уније, Европски савет не доноси законе.

Више на линку: <https://www.consilium.europa.eu/en/european-council/>

САВЕТ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ (САВЕТ МИНИСТАРА)

Савет Европске уније или Савет министара ЕУ представља најважније тело ЕУ, које има законодавне и извршне надлежности. У Савету ЕУ учествује по један министар из сваке земље чланице, у зависности од области која се налази на дневном реду Савета. Савет је надлежан за доношење одлука с циљем остваривања Уговором утврђених циљева, доношење прописа, усаглашавање економских политика земаља чланица итд.

У Савету се одлуке доносе једногласно или квалификованом већином (глас земље је одређен с обзиром на број становника; за изгласавање одлуке неопходно је најмање 62 од укупно 87 гласова у Савету). Састанци Савета одржавају се редовно једном месечно, а по потреби се организују и ванредна заседања, као и незванични састанци на којима се не доносе одлуке (називају се и Гимник састанци по имену немачког дворца у коме је одржан први овакав састанак у априлу 1974).

Најзначајније одлуке доносе се на састанцима министара спољних послова земаља чланица (састанак Савета за опште послове, *General Affairs Council* – GAC) и на састанцима министара за економију и финансије (EKOFIN).

Више на линку: <https://www.consilium.europa.eu/en/council-eu/>

Шта ради Савет Европске уније?

Преговара о законима ЕУ и доноси их; координише политике држава чланица; развија заједничку спољну и безбедносну политику ЕУ; склапа међународне споразуме и доноси буџет ЕУ.

ХРОНОЛОГИЈА

ЕВРОПСКО ЈЕДИНСТВЕНО/УНУТРАШЊЕ ТРЖИШТЕ/EUROPEAN SINGLE MARKET

» **1957.** Римски уговори; створена Европска економска заједница. Главни циљ је био стварање заједничког тржишта. Уговором о оснивању ЕЕЗ предвиђено је да државе чланице међу собом постепено успоставе царинску унију укидањем међусобних царина и ванцаринских баријера, као и да уведу заједничку царинску тарифу према трећим државама. Циљ ових активности било је успостављање заједничког тржишта са пуном слободом кретања робе, услуга, капитала и радника – четири слободе.

» **1968.** Царине на робу која је предмет трговине између држава чланица потпуно су укинуте. У пракси Царинска унија значи да царински органи свих 27 земаља ЕУ заједнички делују као један царински орган. На робу која се увози на њихово државну територију из остатка света примењују се исте тарифе, а у унутрашњој трговини не примењују се никакве тарифе.

» **1985.** тадашњи председник Европске комисије Жак Делор је представио документ који је предвиђао учвршћивање заједничког тржишта унутар Европских заједница кроз прве велике допуне и измене Уговора о спајању – Јединствени европски акт (1986). Овим променама уговора планирано је стварање заједничког тржишта које би омогућило слободно кретање људи, роба, услуга и капитала, а као рок за то одређена је 1992. година.

» **1993.** Јединствено, унутрашње тржиште Европске уније у коме је осигурано слободно кретање робе, услуга, капитала и људи, унутар кога грађани Европе слободно живе, раде, уче и послују. Од када је створено, 1993. године (под вођством Жака Делора), Јединствено тржиште омогућило је већу конкуренцију, креирало нова радна места, дефинисало приступачније цене за потрошаче и омогућило већи избор роба и услуга за грађане и пословне субјекте.

Јединствено европско тржиште чине 27 земаља чланица Европске уније и Исланд, Лихтенштајн и Норвешка (по Споразуму о Европском економском простору) и Швајцарска (билатералним споразумом).

Земље кандидати и потенцијални кандидати за чланство (међу којима је и Србија) потписале су са ЕУ Уговоре о стабилизацији и придруживању, који им омогућавају (ограничено) учешће на овом највећем светском тржишту.

ЕВРОПА У БРОЈЕВИМА

ЕВРОПСКИ РЕГИОНИ СА НАЈВЕЋИМ БРУТО ДОМАЋИМ ПРОИЗВОДОМ

Европски региони са највећим бруто домаћим производом – БДП (*Gross domestic product/GDP*) у 2018. години:

ФРАНЦУСКА

Île-de-France – 725.657,5 евра (59.100 евра по глави становника)

ИТАЛИЈА

Lombardia – 393.358,7 евра (39.100 евра по глави становника)

НЕМАЧКА

Oberbayern – 272.752,6 евра (58.400 евра по глави становника)

Stuttgart – 219.775,2 евра (53.100 евра по глави становника)

Dusseldorf – 216.011,9 евра (41.500 евра по глави становника)

Darmstadt – 206.070,9 евра (51.700 евра по глави становника)

ШПАНИЈА

Madrid – 231.133,6 евра (35.100 евра по глави становника)

Cataluna – 229.345,7 евра (30.500 евра по глави становника)

Више на линку: <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/regions/>

ЕВРОПСКЕ НОВОСТИ

ЕЛЕКТРОНСКИ БИЛТЕН 6

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

Македонска 22/VIII
11000 Београд
Србија

Тел: 011 3223 446
Факс: 011 3221 215
E-mail: secretariat@skgo.org

www.skgo.org
www.facebook.com/skgo.sctm
www.twitter.com/skgo_sctm

